

JÄMSÄN KAUPUNKI

OSAVUOSIKATSAUS, 1-4/2025

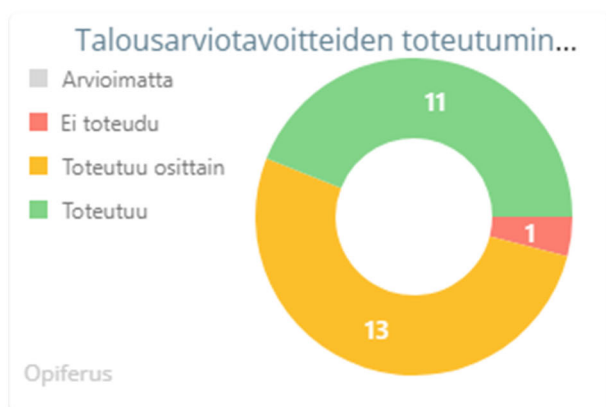
Kaupungin, taseyksikön (työllisyysalue) ja liikelaitoksen (vesi) välisiä myyntejä ja ostoja ei ole eliminoitu taulukoissa. Tasaisen kertymän mukainen toteuma on 33,3 %. Edelliseen vuoteen verrattuna mukana vuoden 2025 alusta on Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen tuotot ja kulut. Vuositasolla työllisyysalueen budjetoidut tuotot ja kulut ovat 4,56 milj. euroa. Huhtikuun lopussa tuotot ovat 1,16 milj. euroa ja kulut 1,31 milj. euroa. Ero johtuu vielä huhtikuun lopussa sopijakunnilta laskuttamattomista kuntakohtaisista eristä.

Metsänmyyntituotot ovat kasvaneet edellisvuodesta noin 226 000 euroa. Sivistystoimen tuet ja avustukset ovat edellisvuoteen verrattuna noin 340 000 euroa suuremmat, mutta ei kerro niiden kehityksestä, koska jaksotusta ei ole tehty kesken tilivuoden. Konsernipalvelujen tuotot ovat kasvaneet edellisvuodesta noin 235 000 euroa. Konsernipalvelut laskuttaa talous- ja hallintopalvelujen sekä palkanlaskennan että HR-palvelujen palveluista työllisyysaluetta noin 279 000 euroa vuositasolla. ICT-kustannuksia laskutetaan noin 50 000 euroa vuositasolla. Edellisvuonna tämä laskutus on tehty vasta kesäkuussa takautuvasti, nyt vähintään neljännesvuosittain.

KAUPUNKI + LIIKELAITOS + TASEYKSIKKÖ, ULKOINEN	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	25 122 405	8 007 682	6 008 962	31,87 %	33,26 %
Valmistus omaan käyttöön	205 000	2 973	7 536	1,45 %	-60,55 %
TOIMINTAKULUT	-74 126 288	-23 216 007	-21 469 655	31,32 %	8,13 %
TOIMINTAKATE	-48 798 883	-15 205 351	-15 453 157	31,16 %	-1,60 %
VEROTULOT	52 211 000	17 003 071	16 552 535	32,57 %	2,72 %
VALTIONOSUUDET	4 118 810	1 338 304	553 112	32,49 %	141,96 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-144 000	56 249	-21 143	-39,06 %	-366,04 %
VUOSIKATE	7 386 927	3 192 272	1 631 347	43,22 %	95,68 %
POISTOT JA					
ARVONALENTUMISET	-7 668 772	-2 632 229	-2 650 616	34,32 %	-0,69 %
TILIKAUDEN TULOS	-281 845	560 043	-1 019 269	-198,71 %	-154,95 %
POISTOERON MUUTOS	246 611	82 204	78 556	33,33 %	4,64 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-35 234	642 247	-940 713	-1 822,80 %	-168,27 %

JÄMSÄN KAUPUNKI, ULKOINEN	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	15 736 929	5 569 146	4 738 190	35,39 %	17,54 %
Valmistus omaan käyttöön	190 000	2 766	5 684	1,46 %	-51,35 %
TOIMINTAKULUT	-66 532 384	-20 878 716	-20 412 797	31,38 %	2,28 %
TOIMINTAKATE	-50 605 455	-15 306 805	-15 668 922	30,25 %	-2,31 %
VEROTULOT	52 211 000	17 003 071	16 552 535	32,57 %	2,72 %
VALTIONOSUUDET	4 118 810	1 338 304	553 112	32,49 %	141,96 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	252 000	84 336	14 850	33,47 %	467,90 %
VUOSIKATE	5 976 355	3 118 906	1 451 575	52,19 %	114,86 %
POISTOT JA					
ARVONALENTUMISET	-6 196 963	-2 151 858	-2 179 609	34,72 %	-1,27 %
TILIKAUDEN TULOS	-220 608	967 048	-728 033	-438,36 %	-232,83 %
POISTOERON MUUTOS	246 611	82 204	78 556	33,33 %	4,64 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	26 003	1 049 252	-649 477	4 035,12 %	-261,55 %

Tavoitteiden toteutuminen

Henkilöstö

Toimiala	Henkilötyövuodet 1.1.-30.4.									Palkkatuella työllistetyt		
	2025 vak	2025 määr	2025 yht	2024 vak	2024 määr	2024 yht	2023 vak	2023 määr	2023 yht	2025	2024	2023
Konsernipalvelut	15,2	5,6	20,8	16,1	10,5	26,6	16,5	12,6	29,1	3,0	5,4	7,3
Eteläisen Keski-Suomen Työllisyysalue	14,5	1,1	15,5									
Sivistystoimi	108,7	35,9	144,7	110,3	37,5	147,8	113,7	40,4	154,1			
Elinvoima	21,7	2,3	24	21,2	2,9	24,1	21,5	3,8	25,2			0,3
Jämsän Vesi liikelaitos	3,6	0,3	3,9	3,6	0	3,6	3,3	0	3,3			
	163,7	45,2	208,9	151,2	50,9	202,1	155,0	56,8	211,7	3,0	5,4	7,7

henkilötyövuosi = palkallinen työpanos = palkallisten palveluksessaolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365* (osa-aikaprosentti/100)

sisältyy
määräaikaisten
henkilötyö-
vuoteen

Toimiala	Terveysperusteiset poissaolot 1.1.-30.4. kalenteripäivinä							
	2025	2024	2023	2025 kpv/HT V	muutos 2024-2025 kpv /HTV	2024 kpv/HT V	muutos 2023-2024 kpv /HTV	2022 kpv/HTV
Konsernipalvelut	194	149	327	9,3	3,7	5,6	-5,6	11,2
Eteläisen Keski-Suomen Työllisyysalue	98			6,3	0	0	0	0
Sivistystoimi	2 923	2 309	2 826	20,2	4,6	15,6	-2,7	18,3
Elinvoima	387	421	474	16,1	-1,3	17,5	-1,3	18,8
Jämsän Vesi liikelaitos	33	35	117	8,4	-1,3	9,6	-26	35,6
	3 635	2 914	3 744	17,5	3,0	14,4	-3,3	17,7

Toimiala	Henkilöstön lukumäärä 30.4.									Palkkatuella työllistetyt		
	2025 vak	2025 määr	2025 yht	2024 vak	2024 määr	2024 yht	2023 vak	2023 määr	2023 yht	2025	2024	2023
Konsernipalvelut	47	14	61	49	23	72	51	25	76	9	12	13
Eteläisen Keski-Suomen Työllisyysalue	47	3	50									
Sivistystoimi	365	119	484	366	136	502	381	137	518	1	5	9
Elinvoima	67	19	86	66	25	91	70	23	93	6	8	8
Jämsän Vesi liikelaitos	11	1	12	11	1	12	10		10			
	537	156	693	492	185	677	512	185	697	16	25	30

sisältyy
määräaikaisten
lukumäärään

KONSERNIPALVELUT

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Konsernipalveluissa toteutettiin vuonna 2021 voimaan tulleen elinvoimaorganisaation uudistuksen vaikuttavuusarviointi. Selvitystyön tuloksena ohjausryhmä päätti ohjeistaa kaupunginhallitusta toteuttamaan uudenlainen organisointi elinvoimatoimintoihin. Yhteistoimintaneuvottelut käytiin viikoilla 16-18. 28.4. kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle uudistusta ja valtuusto hyväksyi 5.5. uuden organisaation voimaantuloajaksi uuden valtuustokauden alun.

Kevään aikana käytiin myös yhteistoimintamenettely, joka kohdistui Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen henkilöstöön sekä Jämsän kaupungin työllisyyspalvelujen nykyiseen henkilöstöön.

Yhteistoimintaneuvotteluissa tavoiteltiin asiakaslähtöistä ja paikallisen työmarkkinan tarpeisiin vastaavaa palvelujen järjestämistä. Tavoitteena oli tehtävien tarkoituksenmukainen järjestäminen, riittävien voimavarojen suuntaaminen asiakastyöhön ja yhteistoiminta-alueen koko maantieteellisen alueen palvelujen turvaaminen.

Henkilöstöpalveluissa ja palkkahallinnossa on rakennettu uutta tasopalkkajärjestelmää, joka koskee työehtosopimuksista KVTESin piirissä olevia sekä OVTESin osio G:tä. Tasopalkkajärjestelmä on tullut voimaan 1.2.2025. Työnantajien tulee viedä järjestelmä käytäntöön 30.9.2025 mennessä eli ensimmäinen tasopalkkajärjestelmän mukaiset palkat ovat maksussa lokakuussa. Jämsän kaupungissa päästään tähän aikatauluun. Kevätkiireitä ovat olleet myös kehittämis- ja järjestelyvaraeräneuvottelut. Näistä yllä mainituilla sopimusaloilla erien käyttö sitoutuu pitkälti uuden tasopalkkajärjestelmän käyttöönottoon.

Talouspalveluissa kevät kuluu aina tilinpäätöksen laadinnan merkeissä ja tilintarkastuspalvelut kilpailutettiin seuraavaksi 4+2 vuodeksi. Tietohallinnossa laadittiin ICT-strategiaa ohjaamaan toimintaa.

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 765 186	482 630	356 152	27,34 %	35,51 %
Myyntituotot	1 467 486	452 426	229 083	30,83 %	97,49 %
Tuet ja avustukset	274 200	26 403	118 102	9,63 %	-77,64 %
Muut toimintatuotot	23 500	3 801	8 968	16,17 %	-57,62 %
TOIMINTAKULUT	-13 855 267	-4 208 114	-3 880 552	30,37 %	8,44 %
Henkilöstökulut	-3 901 981	-1 251 996	-1 465 775	32,09 %	-14,58 %
Palvelujen ostot	-6 040 722	-1 681 338	-1 490 461	27,83 %	12,81 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-49 800	-11 862	-27 077	23,82 %	-56,19 %
Avustukset	-3 198 305	-995 101	-610 202	31,11 %	63,08 %
Muut toimintakulut	-664 459	-267 818	-287 037	40,31 %	-6,70 %
TOIMINTAKATE	-12 090 081	-3 725 484	-3 524 400	30,81 %	5,71 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Konsernipalvelujen talouden toteutuma 1-4/2025 toimintatuottojen osalta on noin 27 %. Tuottojen kertymiseen vaikuttavat eri tuottojen erilaiset aikataulut: osa tuista ja avustuksista (esimerkiksi joukkoliikenteen valtionavustus) maksetaan myöhemmässä vaiheessa vuotta, ja esimerkiksi tietohallinto laskuttaa osan kuluistaan neljännesvuosittain. Toimintakulut ovat olleet alkuvuonna hieman talousarviota pienemmät, vaikka vuoden alussa on jo maksettu joitakin koko vuoden kattavia maksuja, esimerkiksi jäsenmaksuja.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Sairauspoissaolojen vähentäminen ja poissaolojen seuranta			Ei toteudu
Mittari	Sairauspoissaolojen määrä (pv/htv)	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		17,4	14	13
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Terveysperusteisia poissaoloja on ollut tänä vuonna enemmän kuin verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan. Vuoden alussa on ollut paljon kausittaista sairastamista. Huomattavaa, on että keskellä vuotta otettu poissaolojen määrä suhteutettuna henkilövuoteen ei ole mittarina luotettava. Lopullinen onnistuminen tavoitteen osalta on todettavissa vasta vuoden loputtua.			
Tavoite	Tukipalveluselvitys (tietohallinto, talouspalvelut, palkkahallinto)			Toteutuu
Mittari	Tukipalveluselvityksen tekeminen			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Tukipalvelujen järjestämistavan selvitys valmistuu viimeistään kesäkuussa.			
Palveleva kaupunki				
Tavoite	Kaupungin verkkosivustojen kävijämäärien lisääntyminen			Toteutuu
Mittari	Kävijämäärä jamsa.fi-sivustolla	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		60 073	120 000	140 000
Mittari	Kävijämäärä himosjamsa.fi-sivustolla	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		41 811	125 000	150 000
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Molempien kaupungin nettisivustojen, jamsa.fi (+23 %) ja himosjamsa.fi (+12 %) - kävijämäärät ovat kasvaneet tammi-huhtikuun aikana edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kiinnostavat, monipuoliset sisällöt ja digitaalisen markkinointiviestinnän näkyvyys on vahvistanut kasvua.			
Tavoite	Matkailijamäärien lisääntyminen			Toteutuu osittain
Mittari	Matkailijamäärä	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		80 000	280 000	290 000
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Matkailijamäärän tilastossa ei ole vielä valmistunut huhtikuun luvut, joten tilastovertilau on tammi-maaliskuu. Rekisteröidyt yöpymiset ovat tammi-maaliskuussa noin neljänneksen pienemmät kuin edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Talven sesonki alkoi noin 3 viikkoa myöhemmin ja lumitilanne oli vaihteleva ja se näkyy alkuvuoden matkailijamäärissä. Rekisteröimätön yöpyminen vastaa edellisen vuoden lukua ja sen osuus majoituksesta on kasvussa. Ulkomaisten matkailijoiden osuus on tippunut noin 6 % edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. TOP-3 ulkomaat: Viro, Alankomaat, Latvia.			

Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Konsernipalvelujen toimintojen uudelleenjärjestäminen			Toteutuu
Mittari	Konsernipalvelujen HTV	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		52	58	50
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Konsernipalveluissa on järjestelty uudelleen ja yhdistetty tehtäviä. Vakituissa vähenemää verrattuna viime vuoteen on 2 henkilöä. Verrattuna vuoteen 2023 vähenemä on 4 henkilöä. Henkilötyövuosi mittarina toimii parhaiten koko vuotta mitattaessa. Myös määräaikaisten määrä on vähentynyt. Tämän vuoden aikana tulee vielä vähenemää. Toki konsernipalveluiden henkilömäärä / henkilötyövuodet kasvavat 1.6.2025 alkaen elinvoimaudistuksen myötä. 1.1.2025 aloitti myös Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue.			
Tavoite	Kaupungin henkilöstön osaamisen kehittäminen			Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstön koulutusten toteutuminen (pv/hlö)	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		1	2	3
Mittari	Käyttöasteen nousu (%), Eduhouse	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		10	16	50
Mittari	Käyttöasteen nousu (%), Vuolearning	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		40	32	50
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Henkilöstön koulutuspäivien määrää ei pysty keskellä vuoden arvioimaan. Eduhousen osalta käyttöasteessa on vain pientä kasvua mutta Vuolearningin osalta käyttöaste on lisääntynyt tavoitteen suuntaisesti. Henkilöstön digiosaamista on erityisesti pyritty vahvistamaan tarjoamalla perustason koulutusta.			
Tavoite	Kaupungin prosessien kehittäminen digitalisaation avulla sekä robotiikka ja tekoäly			Toteutuu
Mittari	Uusien digitalisaatiomahdollisuuksien kehittäminen			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Prosessien kehittäminen digitalisaation avulla on aloitettu useamman prosessin kohdalla. Tässä vaiheessa on lähdetty kehittämään Jätehuollon ja Vesiliikelaitoksen laskutusprosesseja eri keinoin. Työ jatkuu edelleen. Tässä on hyödynnetty integraatioita ja robotiikkaa.			
	Elinvoimassa on meneillään iso tietojärjestelmä uudistus, joka mahdollistaa monen työprosessin sähköistämistä ja tiedon automaattista liikkumista. Työ on vielä melko alkuvaiheessa prosessikehittämisen suhteen nyt, kun järjestelmää otetaan käyttöön pala palalta.			
	Kokonaisten työprosessien automatisointiin on vielä matkaa, mutta osia niistä on saatu kehitettyä.			

Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä				
Tavoite	Elinvoimaorganisaation uudistuksen vaikuttavuusarvioinnin tekeminen ja organisaatiomuutoksen selvitys			Toteutuu
Mittari	Arvioinnin ja selvityksen tekeminen			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Vaikuttavuusarviointi ja sen pohjalta tehty organisaation muutosesitys tehty. Kaupunginhallitus käsitteli asian 28.4. ja kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden organisaation 5.5.2025.			
Tavoite	TE-palvelut 2024 -uudistuksen toimeenpano			Toteutuu
Mittari	Onnistunut toimeenpano			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työllisyysalueen toiminta on käynnistynyt vuoden alusta alkaen. Palveluissa ei ollut muutoshetkellä kohtuuttomia palvelukatkoja, ja tällä hetkellä kaikki palvelut ovat käynnistyneet. Kasvokkainen asiakaspalvelu toteutuu kaikissa alueen kunnissa. Valmennus-, koulutus- ja ammatinvalinta- ja uraohjauspalvelut ovat käynnistyneet. Sopijakuntien kanssa on laadittu yhteistyösopimuksia palveluiden toteuttamiseksi. Maksatukset toteutuvat reaaliajassa, paitsi harkinnanvarainen kulukorvaus, jonka osalta vuoden mittaisena siirtynyt maksatusjono on purettu lähes kokonaan. Toukokuussa käsittelyssä ovat olleet syys-loka-marraskuun hakemukset. Yhteistyötä tehdään mm. sopijakuntien, työllisyysalueiden, hyvinvointialueiden, Kelan sekä muiden yhteistyökumppaneiden sekä valtakunnallisten verkostojen kanssa. Tavoitteena on, että työllisyysalueen henkilöstö on lopullisissa tehtävissään 1.6.2025 alkaen.			
Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Palveleva kaupunki				
Tavoite	Brändin näkyvyyden parantaminen (brand reach)			Toteutuu
Mittari	Brand reach	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		3 567 086	5 400 000	6 400 000
Mittari	Klikkaukset	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		56 778	220 000	260 000
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Brand reach, eli Himos-Jämsän -matkailubrändin sekä kaupungin muu brändiviestintä ja markkinointi on tavoittanut hyvin kohderyhmäänsä tammi-huhtikuun aikana.			

Kaupunginvaltuusto

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT			5		-100,00 %
Muut toimintatuotot			5		-100,00 %
TOIMINTAKULUT	-228 393	-47 885	-51 682	20,97 %	-7,35 %
Henkilöstökulut	-64 283	-11 312	-12 125	17,60 %	-6,71 %
Palvelujen ostot	-111 448	-18 325	-21 158	16,44 %	-13,39 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 700				
Muut toimintakulut	-50 962	-18 248	-18 398	35,81 %	-0,82 %
TOIMINTAKATE	-228 393	-47 885	-51 676	20,97 %	-7,34 %

Talouden toteuma 1-4/2025 noudattelee talousarviota, eikä suuria poikkeamia ole ilmennyt. Uuden valtuuston jäsenten määrä vähenee nykyisestä 43:sta 31:een 1.6.2025.

Vaalit

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	23 000	22 562	209	98,10 %	10 702,13 %
Myyntituotot			209		-100,00 %
Tuet ja avustukset	23 000	22 562		98,10 %	
TOIMINTAKULUT	-98 809	-42 346	-108 786	42,86 %	-61,07 %
Henkilöstökulut	-72 459	-32 674	-85 345	45,09 %	-61,72 %
Palvelujen ostot	-13 750	-4 745	-8 972	34,51 %	-47,12 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 200	-661	-9 070	30,05 %	-92,71 %
Muut toimintakulut	-10 400	-4 266	-5 399	41,02 %	-20,98 %
TOIMINTAKATE	-75 809	-19 784	-108 577	26,10 %	-81,78 %

Vaalien toimintatuotot ovat toteutuneet suunnitellusti; vaaliavustusta aluevaaleista hyvinvointialue maksoi 1,4 € / äänioikeutettu, kuntavaalien järjestämisestä ei avustusta saa. Henkilöstökuluja maksetaan vielä toukokuun palkanmaksun yhteydessä, joten kaikki kunta- ja aluevaaleista syntyneet kulut eivät toteutumassa vielä näy. "Aineet, tarvikkeet ja tavarat" -tiliryhmän kohdalla kirjanpitiöviennit materiaalikeskuksesta tehdyistä hankinnoista ovat vielä siirtymättä kirjanpitoon (varasto-ohjelman vaihtuminen). Palvelujen ostoista toteutunut 34,5 %, muista toimintakuluista 41 %.

Tarkastuslautakunta

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTAKULUT	-55 697	-7 702	-15 470	13,83 %	-50,22 %
Henkilöstökulut	-22 443	-4 231	-3 773	18,85 %	12,12 %
Palvelujen ostot	-32 454	-3 345	-11 454	10,31 %	-70,80 %
Muut toimintakulut	-800	-127	-243	15,82 %	-47,88 %
TOIMINTAKATE	-55 697	-7 702	-15 470	13,83 %	-50,22 %

Tarkastuslautakunnan talouden toteuma 1-4/2025 noudattelee talousarviota, eikä suuria poikkeamia ole ilmennyt. Palvelujen ostojen kohdalla viime vuoden tilintarkastuksista tulleita asiantuntijakuluja ei ole laskutettu vielä. Lautakunta kokoontui alkuvuonna syyskautta useammin arviointia tehdessään ja laatiessaan valtuustolle arviointikertomusta. Tämän pohjalta on arvioitavissa, että loppuvuonna 2025 tulosalueen taloudessa tai toiminnassa ei tule olemaan talousarviosta poikkeavaa.

Kaupunginhallitus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	253 500	3 951	50 787	1,56 %	-92,22 %
Myyntituotot	5 500		332		-100,00 %
Tuet ja avustukset	248 000	3 841	46 024	1,55 %	-91,66 %
Muut toimintatuotot		110	4 432		-97,51 %
TOIMINTAKULUT	-8 578 664	-2 456 773	-2 001 021	28,64 %	22,78 %
Henkilöstökulut	-1 148 183	-309 754	-470 631	26,98 %	-34,18 %
Palvelujen ostot	-4 144 264	-1 123 994	-874 226	27,12 %	28,57 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 900	-4 915	-8 141	55,23 %	-39,62 %
Avustukset	-3 198 305	-995 101	-610 202	31,11 %	63,08 %
Muut toimintakulut	-79 012	-23 009	-37 822	29,12 %	-39,16 %
TOIMINTAKATE	-8 325 164	-2 452 822	-1 950 234	29,46 %	25,77 %

Kaupunginhallituksen osalta toimintatuotoista toteutunut vain noin 1,5 %, koska esimerkiksi joukkoliikenteen valtionavustus maksetaan vasta joulukuussa. Toimintakuluissa on joiltain osin ollut hieman oletettua korkeampaa toteutumaa: siihen ovat vaikuttaneet mm. käydyt oikeudenkäynnit ja niistä aiheutuneet asiantuntijakulut, jotka näkyvät sekä kohonneina henkilöstökuluina että palvelujen ostoissa. Kerran vuodessa koko vuodelta maksettavat vakuutusmaksut, jotka näkyvät palvelujen ostojen kohdalla, maksetaan alkuvuonna. Työllisyysalueen palveluista tulevia yhteistoimintaosuuden kuntakohtaisia kustannuksia ei ole kaikkia vielä laskutettu.

Hallintopalvelut

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 013 686	290 793	252 861	28,69 %	15,00 %
Myyntituotot	1 006 986	290 089	181 137	28,81 %	60,15 %
Tuet ja avustukset	3 200		71 022		-100,00 %
Muut toimintatuotot	3 500	704	702	20,12 %	0,36 %
TOIMINTAKULUT	-2 367 843	-835 338	-888 486	35,28 %	-5,98 %
Henkilöstökulut	-1 194 160	-426 006	-427 095	35,67 %	-0,26 %
Palvelujen ostot	-793 643	-231 073	-277 699	29,12 %	-16,79 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 300	-4 375	-7 152	16,03 %	-38,83 %
Muut toimintakulut	-352 740	-173 884	-176 539	49,30 %	-1,50 %
TOIMINTAKATE	-1 354 157	-544 545	-635 624	40,21 %	-14,33 %

Tietohallinnon osalta tuotot ovat toteutuneet suunnitellusti, mutta näkyvät raportilla vain kolmen kuukauden osalta, koska ICT-jako ja laskutus tehdään neljännesvuosittain. Perusopetuksen opettajien ja oppilaiden työasemien siirtymä Linux-ympäristöstä Windows-ympäristöön ja Opinsysiltä tietohallinnon hallintaan on aloitettu tammikuussa 2025 ja valmistuu syyskuun loppuun mennessä. ICT-kustannusten jako perusopetuksen työasemien osalta alkaa vasta 1.10.2025, kun sopimus Opinsysin kanssa päättyy. Jämsän ja HYVAKSin välinen ICT-palvelusopimus ja sen mukaan myös laskutus päättyy 31.8.2025. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen ympäristö siirtyi tuotantoon vuoden alusta. Tietohallinnon palvelujen piirissä on edellä mainittujen muutosten jälkeen vastaava laitemäärä kuin ennen sotemuutoksia.

Hallintopalvelujen tulosalueen toimintakuluissa toteumaprosentti "muut toimintakulut" -kohdassa on miltei 50 % mutta esimerkiksi Edenred-korttien suurin kuluerä on maksettu alkuvuonna. Henkilöstökulut ovat olleet arvioitua suuremmat mutta palvelujen ostot sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat - toteutuma on ollut alle suunnitellun.

Talousspalvelut

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	470 000	159 885	41 702	34,02 %	283,40 %
Myyntituotot	450 000	157 019	37 152	34,89 %	322,64 %
Tuet ja avustukset			880		-100,00 %
Muut toimintatuotot	20 000	2 867	3 670	14,33 %	-21,89 %
TOIMINTAKULUT	-1 733 652	-562 096	-574 734	32,42 %	-2,20 %
Henkilöstökulut	-1 001 222	-330 809	-342 352	33,04 %	-3,37 %
Palvelujen ostot	-607 285	-193 158	-193 622	31,81 %	-0,24 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 600	-1 236	-1 597	26,87 %	-22,60 %
Muut toimintakulut	-120 545	-36 893	-37 163	30,61 %	-0,73 %
TOIMINTAKATE	-1 263 652	-402 211	-533 032	31,83 %	-24,54 %

Talousspalvelujen myynneissä on Jämsän Vesi liikelaitokselta ja Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueelta laskutettu palvelut koko kaudelta. Tilapalveluilta on laskutettu vasta tammi-maaliskuu. Tuotot ovat toteutuneet noin 34-prosenttisesti. Henkilöstökulut ovat aavistuksen suuremmat kuin mitä huhtikuun lopussa pitäisi olla, mutta toimintakulut muilta osin ovat alittaneet vastaavan ajan talousarvion. Henkilöstökulut ovat arvioitua suuremmat johtuen tiedonhallinta ja asiakirjahallinto -kustannuspaikasta, joka perustettiin tulosalueelle helmikuussa. Kustannuspaikalle on siitä lähtien kertynyt mm. henkilöstökuluja. Käyttösuunnitelman muutos toteutetaan kesäkuun alussa.

Matkailu ja markkinointi

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	5 000	5 438	10 588	108,76 %	-48,64 %
Myyntituotot	5 000	5 318	10 253	106,36 %	-48,13 %
Tuet ja avustukset			175		-100,00 %
Muut toimintatuotot		120	160		-25,00 %
TOIMINTAKULUT	-792 209	-255 974	-240 374	32,31 %	6,49 %
Henkilöstökulut	-399 231	-137 211	-124 454	34,37 %	10,25 %
Palvelujen ostot	-337 878	-106 699	-103 330	31,58 %	3,26 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 100	-674	-1 118	13,21 %	-39,72 %
Muut toimintakulut	-50 000	-11 391	-11 473	22,78 %	-0,72 %
TOIMINTAKATE	-787 209	-250 536	-229 787	31,83 %	9,03 %

Budjetti on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Kuluvan vuoden markkinointibudjetti on mahdollistanut laajemman markkinointiviestinnän. Ensimmäistä kertaa toteutetut asumis- ja koulutusmarkkinointikampanjat ovat saaneet hyvät, mitattavat tulokset näkyvyydessä. Matkailumarkkinointikampanjat ovat toteutuneet sesongin suunnitelman mukaisesti.

Himos-Jämsän matkailu on osallistunut Helsingin Matkamessuille sekä Tampereen matkailumessuille. Kansainvälistä matkailuyhteistyötä media- ja matkanjärjestäjävierailujen suhteen on toteutettu Visit Jyväskylän Region -yhteistyön puitteissa.

Lulu, Lumovoimaa luonnosta -hanke on edennyt hankesuunnitelman mukaisesti. Hanketta toteutetaan elinvoimapuolen reitistöhankeeseen kanssa yhteistyössä yhdistäen markkinoinnin ja palvelumuotoilun infran kehittämisen kanssa. VisitHimosJämsä -nettisivuston uudistustyö on aloitettu yhtenä hankkeen merkittävänä toimenpiteenä.

Matkailun johtoryhmässä on painopiste ollut Himos-Jämsä -matkailustrategian puolenvälin arvioinnissa. Kaupungin nettisivuston sisällöntuotantoa on kehitetty mm. hakupalvelua kehittämällä.

SIVISTYSTOIMI

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Oppimisen tuen uudistuksen (esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus) toimeenpano on edennyt. Uudistus astuu voimaan pääosin 1.8.2025 alkaen.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön Valssi-laadunarviointijärjestelmä. Ensimmäinen arviointi tällä järjestelmällä on toteutettu päiväkotien henkilöstölle. Aluepäällikön rekrytointi käynnistyi.

Perusopetuksessa ollaan siirtymässä Opinsysin palveluista käyttämään Microsoftin O365 -lisenssejä kaupungin ict-palveluiden hallinnoimana. Perusopetuksessa oppilaiden poissaolojen suunnitelmalliseen seurantaan ja ennaltaehkäisyyn otetaan käyttöön Wilma Noti -palvelu. Perusopetuslain muutoksesta / mobiililaitteet johtuva järjestyssääntöjen valmistelu on käynnistetty.

Esiopetuksen ja perusopetusten kuljetusten toinen (2) optiovuosi on päätetty käyttää toimintakauden / lukuvuoden 2025-2026 alusta. Kilpailutuksen valmistelu on aloitettu.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelymuutoksen perusratkaisusta on tehty päätös ja osin jo tästä johtuvana on muita päätöksiä, esim. päätös johtavasta rehtorista on tehty (sivla 4/2025).

Kohdennetun nuorisotyön palvelut ja kotoutumiskoulutukset aloitettiin kaupungin omana tuotantona vuoden alusta.

Työhyvinvointikyselyn tulokset on käsitelty sivistystoimialan koko henkilöstön kanssa kahdessa samansisältöisessä Teams-tilaisuudessa. Kyselyjen tulokset on käsitelty tulosalueilla yksikkökohtaisesti ja edellytetty määrämuotoista raportointia ml. kehittämiskohteet. Raportointiin laadittiin yhteinen pohja. Tulosityksikköjen osuuksista on laadittu, tulosaluekohtaiset koonnat. Työskentelyä kehittämiskohteiden suuntaisesti on aloitettu

Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kysytyt osa-alueet (työhyvinvoinnin kokemus, työ, työyhteisö ja johtaminen ovat vähintään melko hyvällä tasolla - suhteessa samalla tasolla kuin kaupunki kokonaisuutena. Tuloksissa on eroavaisuutta tulosalueiden kesken. Kaikilla tulosalueilla alhaisin arviointitulos on osiossa työ. Tässä osiossa kokemus mahdollisuudesta osaamisen kehittämiseen(aika) jää alhaisimmaksi. Johtamisen osalta myönteisimmiksi nousevat keskinäinen luottamus, helposti lähestyttävyys, huomioiminen päätöksenteossa. Kehitettävää löytyy innostavuudessa ja siinä, suositeltaisiinko kaupunkia työnantajana.

Sivistyslautakunta on käsitellyt alkuvuodesta tulokset samoin kuin aiemmin edellisvuoden loppupuolella tehdyt koosteet työhyvinvointiohjelmasta, työpaikkaselvityksistä ja työn vaarojen arvioinnista.

Hyvinvointikertomuksen / -suunnitelman valmistelut ovat käynnistyneet.

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	2 404 275	1 616 704	1 219 623	67,24 %	32,56 %
Myyntituotot	762 900	288 215	219 255	37,78 %	31,45 %
Maksutuotot	685 975	221 223	233 488	32,25 %	-5,25 %
Tuet ja avustukset	862 000	994 878	654 898	115,42 %	51,91 %
Muut toimintatuotot	93 400	112 388	111 982	120,33 %	0,36 %
TOIMINTAKULUT	-40 618 571	-13 641 586	-13 196 846	33,58 %	3,37 %
Henkilöstökulut	-23 686 964	-7 822 810	-7 614 255	33,03 %	2,74 %
Palvelujen ostot	-9 605 213	-3 340 352	-3 267 496	34,78 %	2,23 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-931 874	-345 953	-172 626	37,12 %	100,41 %
Avustukset	-721 000	-215 305	-212 365	29,86 %	1,38 %
Muut toimintakulut	-5 673 520	-1 917 167	-1 930 104	33,79 %	-0,67 %
TOIMINTAKATE	-38 214 296	-12 024 883	-11 977 223	31,47 %	0,40 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Vuoden 2025 talousarvion täytäntöönpanossa ja toteutuksessa on noudatettava kaupunginvaltuuston 09.12.2024 hyväksymää talousarviota, voimassa olevaa strategiaa, hallintosäännön määräyksiä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta ja muita taloudenhoitoa ja henkilöstöhallintoa koskevia ohjeita sekä seuraavia kaupunginhallituksen kokouksessaan 16.12.2024 § 256 hyväksymiä talousarvion täytäntöönpano-ohjeita. Käyttötalouden tulot ja menot ovat valtuustoon nähden sitovia toimialatasolla (konsernitoimiala, sivistystoimiala, elinvoimatoimiala). Osavuosikatsaus 1 (04/2025) sisältää euromääräisen talousarviovertailun toimialoittain ja tulosalueittain sekä selvityksen mahdollisista poikkeamista talousarvion ja toteutuman välillä. Tavoitteiden toteutumista seurataan toimialatasolla.

Toteumavertailun lukuihin sisältyvät tulot ja menot huhtikuun lopun tilanteessa. Tasaisen kertymän mukaan toteuma huhtikuun lopussa voisi olla enintään noin 33 %, jotta lomarahat tulevat katetuiksi, olisi toteumaprosentin oltava 1-2 prosenttia alle tasaisen kertymän. Toimintakate on noin 31,5 %.

Toimintatuotot koko toimialan osalta ovat huhtikuun lopussa noin 67 %. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot huhtikuun osalta ovat toteumassa mutta seutulaskutukseen perustuvat tulot eivät. Tilavuokrien (vakiovuorot) laskutus toteutuu myöhemmin. Työväenopiston vuotuisista tuloista pääosa kirjautuu viimeisessä vuosineljänneksessä kuten myös musiikkiopiston syyslukukauden opintomaksut. Opintomaksujen osalta tuloarvion toteutumista voidaan arvioida syyslukukauden opiskelijoiden perusteella. Opistojen taksat korottuvat 1.8.2025 alkaen.

Elämänlaatupalveluissa on kotouttamisen korvauksia kertynyt arvioitua enemmän. Toteuma on noin 390 000 €, kun koko vuoden tuloiksi arvioitiin 330 000 €. Huhtikuun korvaus puuttuu. Kotoutumiskorvauksien suuruuteen vaikuttavat: kotoutujien määrä, ikä ja kotoutumisaika. Nämä osin jatkuvassa muutoksessa olevia osatekijöitä. Asian johdosta tullaan tekemään syksyllä talousarviomuutosesitys.

Toimintakulut toteuman ollessa 33,58 % noudattavat oikean suuntaista linjaa. Etupainotteisuus johtuu mm. hankinnoista (perusopetus ja kirjasto), opetustoimen osalta ateriapalveluista (kesällä ei toimintaa), työväenopiston opetustoiminnasta (varsinaisessa opistossa ei opetustoimintaa kesäkautena).

Tulosalueittain toimintakate on seuraava: hallinto noin 27,4 %, varhaiskasvatus 31,6 %, perusopetus 32,9 %, lukiokoulutus 31,2 %, elämänlaatupalvelut 22,5 %.

Henkilöstökulujen osalta toteuma on noin 33 %. Eri tulosalueiden välillä on vaihtelua ja toteumat ovat tulosalueittain seuraavat: hallinto noin 28 %, varhaiskasvatus 33,2 %, perusopetus 33 %, lukiokoulutus 32 %, elämänlaatupalvelut 34 %. Henkilöstökuluissa on huomattava, että niihin kirjautuvat luontaisedut (kasvatus- ja opetus), joille annettun talousarvio ohjeen mukaan ei varata määrärahaa. Luontaisetujen osuus noin 93 000 €. Tällä hetkellä yhtäältä lomarahojen ja toisaalta syksyllä tiedossa olevien palvelutarpeiden vähentymisen yhteisvaikutusta on vaikea arvioida, kun samanaikaisesti on tiedossa lisäresurssitarpeet kotoutumispalveluihin ja oppimisen tukeen. Asiaa on perusteltua arvioida alkusyksystä.

Oppimisen tuen uudistuksesta johtuen (uudistus voimaan pääosin 1.8.2025 alkaen) sivistyslautakunta käsittelee lisäresurssiesitystä 27.5.2205 kokouksessa. Talousarviomuutoksen mahdollisesta todentumisesta on kirjaus vuoden 2025 talousarviossa.

Elämänlaatupalveluiden tulosalueella työväenopiston henkilöstökustannuksia ei kesäaikana kerry tuntiopettajuuksista. Kotoutumispalveluissa alkuperäinen talousarvio mm. henkilöstökustannusten osalta on arvioitu liian pieneksi palvelutarpeiden vakiintumattomuudesta johtuen. Talousarviomuutoksen mahdollisesta todentumisesta on kirjaus vuoden 2025 talousarviossa. Kotoutumispalveluiden lisäresurssiesitystä käsitellään sivistyslautakunnan 27.5.2025 kokouksessa.

Ateriapalvelut huhtikuun osalta ovat mukana (38 %). Kesällä oppilaitosten osalta näitä kustannuksia ei kerry toteumassa. Kuljetuskustannusten toteuma on 39 %. Kesäkaudelta kustannuksia ei kerry. Kustannukset ovat kuitenkin edellisvuoden samaan ajanjaksoon verrattuna korkeammat. Puhtaanapitopalveluiden toteuma on 33 %. Muilta kunnilta ostettavat varhaiskasvatuspalvelut eivät näy toteumassa. Laskutus toteutuu 2 krt / vuosi. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä.

Perusopetuksen oppimateriaalihankinnat ovat jo osin mukana toteumassa (43 %). Perusopetuksessa kuntien laskutus kotikuntakorvausmenoista tapahtuu käytännössä talousarviovuoden lopussa tai seuraavana vuoden tammikuussa. Vuokratuluisia (ulkoiset) on Jämsänkosken yhtenäiskoulun leasing-vuokrat ajalta 1-6/2025 toteumassa mukana. Tämä selittää ko. tilin (rakennusten ja huoneistojen vuokrat) 40 %:n toteumaa. Elämänlaatupalveluissa toiminnan luonteesta johtuen avustusten myönnössä on osittaista etupainotteisuutta, samoin hankinnoissa.

Strategiaan perustuvaan talousarvio ja taloussuunnitelma sekä siihen sisältyvä talousohjelma pitää sisällään toimialan vuoden 2025 talousarviotavoitteet. Sen suuntaisesti toimintaa on johdettu ja tulosalueiden toimintaa tuettu. Taloudenpitoa ja taloustilannetta on seurattu sivistyslautakunnassa kuukausittain.

Alla henkilöstöresurssin toteuma 1-4/2025.

Henkilötyövuodet 1.1.-30.4.	Vakinaiset 2025	Määräaikaiset 2025	Yhteensä 2025	Vakinaiset 2024	Määräaikaiset 2024	Yhteensä 2024	Vakinaiset 2023
Varhaiskasvatus	42,4	14,7	56,9	40,9	17,7	58,5	43,1
Perusopetus ja lukio	56,5	15,5	72,1	59,8	16,7	76,5	61,1
Elämänlaatupalvelut sis. hallinto	9,8	5,9	15,7	9,6	3,1	12,7	9,5
Sivistystoimi	108,7	36,1	144,7	110,3	37,5	147,7	113,7

Terveysperusteisten poissaolojen toteuma 1-4/2025

Terveysperusteiset poissaolot 1.1.-30.4.	2025	2024	2023	2025 kpv/HTV	muutos 2024- 25 kpv/HTV	2024 kpv/HTV	muutos 2023- 24 kpv/HTV	2023 kpv/HTV
Sivistystoimi	2923	2309	2826	20,2	4,6	15,6	-2,7	18,3

Toimialan tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Teemme yhdessä hyvää jämsäläistä työelämää			Toteutuu osittain
Mittari	Henkilöstökysely			
Mittari	Terveysperusteiset poissaolot			
Mittari	Kuvailu			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella kysytyt osa-alueet (työhyvinvoinnin kokemus, työ, työyhteisö ja johtaminen ovat vähintään melko hyvällä tasolla - suhteessa samalla tasolla kuin kaupunki kokonaisuutena. Tuloksissa on eroavaisuutta tulosalueiden kesken. Kaikilla tulosalueilla alhaisin arviointitulos on osiossa työ. Tässä osiossa kokemus mahdollisuudesta osaamisen kehittämiseen (aika) jää alhaisimmaksi. Johtamisen osalta myönteisimmiksi nousevat keskinäinen luottamus, helposti lähestyttävyyys, huomioiminen päätöksenteossa. Kehitettävää löytyy mm. innostavuudessa ja siinä, suositeltaisiinko kaupunkia työnantajana. Kyselyjen tulokset on käsitelty toimialan koko henkilöstölle suunnatuissa Teams-tilaisuuksissa, tulosalueilla yksikkökohtaisesti ja edellytetty määrämuotoista raportointia ml. kehittämiskohteet. Työskentelyä kehittämiskohteiden suuntaisesti on aloitettu. Terveysperusteisissa poissaoloissa näkyvät alkuvuoden erilaiset, osin pitkittyneet infektiaudit ja eri syistä pitkät sairauspoissaolot.			
Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Palveleva kaupunki, Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella, terveillä elämäntavoilla			Toteutuu osittain
Mittari	Kirjaston kävijämäärät	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		55 000	146 000	146 000
Mittari	Toimintakate €/asukas	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 628,22	- 1 959	- 2 038,86
Mittari	Varhaiskasvatus 1-5 vuotiaiden osallistumisaste	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		81	82	80
Mittari	Väestön koulutustaso			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Kirjaston osalta mittarin (kävijämäärät) mukaiseen vuosiarvioon ollaan yltämässä. Varhaiskasvatuksessa osallistumisaste on hieman yli arvioidun. Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi on otettu käyttöön ja ensimmäinen arviointi on suoritettu. Tulokset ovat käsittelyssä. Väestön koulutustaso voidaan arvioida tilastokeskuksen tietotuotannon avulla tilinpäätökseen 2025. Varhaiskasvatuksessa lapsia on ollut 546, joista esioppilaita 130. Perusopetuksessa päättötodistuksen saa 212 yhdeksännen luokan oppilasta. Kevään 2025 uusien ylioppilaiden määrä on 75. Elämänlaatu palveluiden			

palvelutarjonta on ollut monipuolista saavuttaen eri kohderyhmiä. Hyvinvointikertomuksen/suunnitelman valmistelu on aloitettu. Taloustavoitteen €/asukas toteutumista on arvioitua tavoitteen kehittyvät, talouden ja ympäristön suhteen kestävästi järjestetyt sivistyspalvelut. Lisäksi asiasta on laajempi selvitys tekstiosan kohdassa talousarvion toteutuminen-

Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä, Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta, Palveleva kaupunki

Tavoite	Kehittyvät, talouden ja ympäristön suhteen kestävästi järjestetyt sivistyspalvelut			Toteutuu osittain
Mittari	€/asukas, toimiala	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 628,22	- 1 959	- 2 038,86
Mittari	€/opiskelija, lukio	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 2 557	- 8 052	- 7 824
Mittari	€/oppilas, perusopetus	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 4 408	- 12 770	- 13 639
Mittari	€ / varhaiskasvatuksessa oleva lapsi	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 6 388,38	- 20 998	- 22 668,2
Mittari	€/asukas, elämänlaatupalvelut	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		- 41	- 154	- 183,66
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Oppimisen tuen uudistusta on valmisteltu: hallintosäännön osalta saatettu loppuun, uudistuksen vaatimat resurssit käsitellään sivistyslautakunnassa 27.5, opetussuunnitelmamuutokset 6/2025 sivistyslautakunnan kokouksessa. Resurssien osalta talousarviossa on valtuuston hyväksymä kirjaus asian huomioimisesta talousarviomuutoksessa. Varhaiskasvatuksen laadun arviointijärjestelmä on otettu käyttöön. Perusopetuslain muutos mobiililaitteiden käytöstä annettiin huhtikuussa. Himos-yhtiöiden ja lukion yhteistyö rinneharjoittelijakurssin toteuttamisessa jatkui. Lukiossa toteutettiin Erasmus+-vaihtoja. Kohdennetun nuorisotyön palvelut aloitettiin vuoden alussa Jämsän kaupungin itsensä tuottamana. Kotoutumiskoulutukset ja monikielinen yhteiskuntaorientaatio -osuudet käynnistyivät opistopalveluiden toimesta. Toteumavertailun lukuihin sisältyvät tulot ja menot huhtikuun lopun tilanteessa. Tasaisen kertymän mukaan toteuma huhtikuun lopussa voisi olla enintään noin 33 %, jotta lomarahat tulevat katetuiksi, olisi toteumaprosentin oltava 1-2 prosenttia alle tasaisen kertymän. Toimintakate osalta toteutunut hyväksyttävällä tavalla toteuman ollessa 31 %. Toimintakate on noin 31,5 %. Henkilöstökulujen osalta toteuma on noin 33 %. Eri tulosalueiden välillä on näissä vaihtelua. Tällä hetkellä yhtäältä lomarahojen ja toisaalta syksyllä tiedossa olevien palvelutarpeiden vähentymisen yhteisvaikutusta on vaikea arvioida, kun samanaikaisesti on tiedossa lisäresurssitarpeet kotoutumispalveluihin ja oppimisen tukeen. Asiaa on perusteltua arvioida alkusyksystä. €/asukas -tavoitteen saavuttamisen arviointia on samoin myöskin perusteltua tehdä myöhemmin. Esimerkiksi asukasmäärän mahdollisen vaihtelun vaikutus on tällöin tarkemmin nähtävissä. Taloustilannetta on kuvattu tarkemmin tekstiosassa talousarvion toteutuminen.			

Sivistystoimen hallinto

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT		199	247		-19,67 %
Myyntituotot		119	143		-16,73 %
Tuet ja avustukset			25		-100,00 %
Muut toimintatuotot		80	80		
TOIMINTAKULUT	-265 525	-72 925	-75 214	27,46 %	-3,04 %
Henkilöstökulut	-194 531	-54 480	-53 908	28,01 %	1,06 %
Palvelujen ostot	-54 714	-12 078	-11 805	22,08 %	2,31 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 800	-1 452	-843	51,87 %	72,31 %
Muut toimintakulut	-13 480	-4 914	-8 658	36,45 %	-43,25 %
TOIMINTAKATE	-265 525	-72 726	-74 967	27,39 %	-2,99 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Toteumajakso 1-4/2025 on toteutunut suunnitellusti. Toimintatuottoja ei käytännössä ole.

Sekä toimintakulujen että toimintakatteen toteuma on noin 27 %, mikä on alle tasaisen käytön toteuman.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Sivistyslautakunta on kokoontunut viisi (5) kertaa ja käsiteltyjä asioita on ollut 54. Sivistyslautakunta on käsitellyt kuusi (6) hankeselvitystä, neljä (4) hankkeiden käyttösuunnitelmaa ja yhden (1) hankehakemuksen. Kotoutumispalveluiden vakiintumattoman palvelutarpeen johdosta on heti vuoden alussa tehty talousarviomuutosesitys.

Toiminnassa on painottunut vuoden 2023 tilinpäätös, oppimisen tuen uudistus, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelyt, valmiussuunnittelu ja yhteistyön vahvistaminen koulutuskuntayhtymä Gadian kanssa.

Sivistystoimenjohtaja on osallistunut kaupungin tilatyöryhmän työskentelyyn, johtava rehtori ja kirjastopalvelupäällikkö ict-johtoryhmään. Toimialan hallinto vastasi Keski-Suomen kuntakokouksen sisällön suunnittelusta ja kokousjärjestelyistä. Myös konsernipalveluiden hallintopäällikkö osallistui järjestelyihin.

Tammenlehvän perinnetoimikunta on kokoontunut yhden (1) kerran, nuorisovaltuusto viisi (5) kertaa ja vammaisneuvosto kaksi (2) kertaa.

Varhaiskasvatus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	533 175	296 201	351 594	55,55 %	-15,75 %
Myyntituotot	150 000	11 664	14 470	7,78 %	-19,39 %
Maksutuotot	269 875	107 157	130 141	39,71 %	-17,66 %
Tuet ja avustukset	111 800	126 167	155 641	112,85 %	-18,94 %
Muut toimintatuotot	1 500	51 213	51 342	3 414,19 %	-0,25 %
TOIMINTAKULUT	-11 572 589	-3 782 776	-3 792 839	32,69 %	-0,27 %
Henkilöstökulut	-7 916 909	-2 624 679	-2 613 010	33,15 %	0,45 %
Palvelujen ostot	-1 984 193	-645 240	-649 771	32,52 %	-0,70 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-103 467	-11 807	-19 392	11,41 %	-39,11 %
Avustukset	-550 000	-152 385	-139 016	27,71 %	9,62 %
Muut toimintakulut	-1 018 020	-348 667	-371 651	34,25 %	-6,18 %
TOIMINTAKATE	-11 039 414	-3 486 575	-3 441 245	31,58 %	1,32 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Varhaiskasvatuksen toiminta ajalla 1-4/2025 on toteutunut pääosin suunnitellun mukaisesti. Varhaiskasvatus sai valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönottoon vuodelle 2025. Avustuksella on palkattu hanketyöntekijä ajalle 13.1. - 31.7.2025. Lisäksi valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittämiseen yhdessä perusopetuksen kanssa jatkuu. Avustusten käyttö ajoittuu vuosille 2024 - 2027. Varhaiskasvatuksessa oli huhtikuun lopussa yhteensä 546 lasta, joista esioppilaita oli 130. 1 - 5 vuotiaita oli 414 eli 81 % (TA 2025 80 %).

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot näyttävät kertyvän talousarvion mukaisesti. Maksukertymä tasaantuu toimintavuoden aikana. Muille kunnille myytävien palvelujen laskutus seutusopimukseen kuuluvilta kunnilta tapahtuu kaksi kertaa vuodessa (elokuu ja joulukuu), joten nämä tulot eivät vielä näy toteumassa. Vastaavasti seutukuntien laskutus muilta kunnilta ostettavien varhaiskasvatuspalvelujen osalta ei näy vielä toteumassa. Perheille maksettavat avustukset ovat toteutuneet arvioitua vähäisempinä. Kokonaisuutena toimintakate on hieman alle tasaisen kertymän talousarvion.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönotto on aloitettu suunnitellusti ja ensimmäinen arviointi on toteutettu keväällä 2025. Arviointiin osallistuivat päiväkotien työntekijät.

Esi- ja perusopetuksessa annettava tuki muuttuu 1.8.2025 perusopetuslain muutoksen myötä. Opetushallitus julkaisi päivitettyt esiopetussuunnitelman perusteet helmikuussa. Paikallisen esiopetussuunnitelman päivistytyö on aloitettu. Päivitetty esiopetussuunnitelma käsitellään sivistyslautakunnassa kesäkuussa 2025.

Talousohjelman 2024 - 2027 toteuttaminen jatkuu. Uuden toimintakauden alkaessa 1.8.2025 pohjoisella varhaiskasvatusalueella vähenee yksi lapsiryhmä esioppilaiden määrän vähentyessä. Hallin päiväkotiiin on tulossa ennakoitua enemmän lapsia syksyllä 2025, joten suunniteltua yhden ryhmän vähennystä ei voida toteuttaa ainakaan täysimääräisesti. Koulujen tilojen käyttöön liittyviä selvitystöitä Kuorevedellä ja Jämsänkoskella on jatkettu.

Perusopetus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	603 300	495 809	448 794	82,18 %	10,48 %
Myyntituotot	303 600	148 175	77 495	48,81 %	91,20 %
Maksutuotot	54 800	22 800	25 515	41,61 %	-10,64 %
Tuet ja avustukset	191 600	269 658	289 936	140,74 %	-6,99 %
Muut toimintatuotot	53 300	55 176	55 848	103,52 %	-1,20 %
TOIMINTAKULUT	-21 934 367	-7 517 275	-7 143 047	34,27 %	5,24 %
Henkilöstökulut	-11 640 397	-3 835 917	-3 781 599	32,95 %	1,44 %
Palvelujen ostot	-6 518 153	-2 350 913	-2 214 109	36,07 %	6,18 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-588 850	-253 247	-72 003	43,01 %	251,72 %
Avustukset		-230	-220		4,55 %
Muut toimintakulut	-3 186 967	-1 076 968	-1 075 116	33,79 %	0,17 %
TOIMINTAKATE	-21 331 067	-7 021 466	-6 694 253	32,92 %	4,89 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen on myönnetty vuosille 2024-2027 avustusta koulutuksellisen tasa-arvon ja laadun kehittämiseen. Perusopetus voi käyttää luvuvuonna 2024-2025 avustusta yhteensä 180 250 euroa. Määrässä on mukana 20 %:n omavastuu. Huhtikuun loppuun mennessä avustusta on käytetty 137 149 euroa.

Toimintakate on alle tasaisen kertymän. Koulujen kesäkeskeytyksen kulut ovat alhaisemmat. Kustannuksia ei tule koulukuljetuksista eikä aterioista. Koulukäynti- ja vapaa-aikaohjaajia ei lomauteta kuten vuonna 2024 tehtiin. Luvuvuosi 2025-2026 suunnitellaan talousohjelman mukaisesti. Pätevää henkilöstöä on saatu rekrytoitua hyvin.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Perusopetuksessa on tammikuussa 2025 tehdyn ennusteen mukaan tällä hetkellä 1 593 oppilasta. Lähivuosina perusopetuksen oppilasmäärä laskee voimakkaasti. Ennustejakson viimeisenä luvuvuonna 2031-2032 oppilaita arvioidaan olevan 951 eli yli 600 vähemmän kuin tällä hetkellä. Valmistavassa opetuksessa on tällä hetkellä 10 oppilasta ja oppilaat on integroitu yleisopetuksen ryhmiin.

Opiskeluhuollon kuraattorit ja psykologit ovat olleet vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen palveluksessa. Perusopetuksessa ei toukokuun jälkeen ole yhtään psykologia. Kuraattoreita on mitoituksen mukainen määrä. Kouluterveydenhoitajat siirtyivät 1.8.2024 hyvinvointialueen palvelukseen.

Syksyn 2024 MOVE-mittaustulokset antoivat aihetta huoleen. Tutkimuksessa mitataan vuosittain 5. - ja 8.-luokan oppilaiden liikkuvuutta, lajeina mm. 20 metrin viivajuoksu ja etunojapunnerrus. Kouluille on nimetty liikuntakoordinaattoreita ja koulupäivän aikaista liikumista on lisätty.

Perusopetuslakiin tulee muutos 1.8.2025 alkaen. Laki rajoittaa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä. Perusopetuksen järjestäjänä Jämsän kaupunki tulee päivittämään omat järjestyssääntönsä lakimuutoksen mukaisesti elokuun alkuun mennessä.

Perusopetuslaki muuttuu 1.8.2025 lähtien myös oppimisen tuen osalta. Lain muutoksen seurauksena oppimisen tuki uudistuu esi- ja perusopetuksessa. Uudistuksen tavoitteena on tukea lapsia ja oppilaita varhaisessa vaiheessa ja vahvistaa inklusiivisia toimintatapoja koulutuksessa. Oppimisen tuen uudistus edellyttää opetussuunnitelman päivitystä. Työ on edennyt suunnitellusti ja uusi opetussuunnitelma hyväksytään kesäkuun sivistyslautakunnassa.

Kaupungin YT-neuvottelujen tuloksena päätettiin perusopetuksen ja lukiokoulutuksen johtamisjärjestelmän muutoksista. Jämsänjoen yhtenäiskoulun toisen apulaisrehtorin virka päätettiin lakkauttaa siirtymäajan jälkeen 1.8.2027 alkaen ja Jämsänkosken apulaisrehtorin virka 1.8.2028 alkaen. Jämsänkosken yhtenäiskoululle nimetään joku opettajaviranhaltijoista hoitamaan luottamustoimista apulaisjohtajan tehtävää. Myös Kaipolan koululle nimetään yhteysopettajan tilalle apulaisjohtaja 1.8.2026 lähtien. Muutoksissa päätettiin hyödyntää johtavan rehtorin ja Jämsänjoen yhtenäiskoulun rehtorin odotettavissa olevia eläköitymisiä.

Virassa olevilta rehtoreilta ja apulaisrehtoreilta kysyttiin halukkuutta siirtyä vapautuviin tehtäviin. Kyselyn ja haastattelun pohjalta sivistyslautakunta valitsi kokouksessaan 10.4.2025 johtavan rehtorin virkaan apulaisrehtori Soile Kukkosen. Muiden tehtävien osalta toimeenpano on vielä kesken.

Lukiokoulutus

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	72 000	20 907	28 984	29,04 %	-27,87 %
Maksutuotot	31 000				
Tuet ja avustukset	40 000	20 837	28 905	52,09 %	-27,91 %
Muut toimintatuotot	1 000	70	79	7,01 %	-11,76 %
TOIMINTAKULUT	-2 207 957	-688 379	-710 266	31,18 %	-3,08 %
Henkilöstökulut	-1 405 013	-450 194	-451 510	32,04 %	-0,29 %
Palvelujen ostot	-401 439	-108 009	-124 853	26,91 %	-13,49 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 287	-6 830	-7 113	11,92 %	-3,98 %
Muut toimintakulut	-344 218	-123 346	-126 789	35,83 %	-2,72 %
TOIMINTAKATE	-2 135 957	-667 472	-681 281	31,25 %	-2,03 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Toimintakate on alle tasaisen kertymän. Lukion talous on toteutunut neljän ensimmäisen kuukauden aikana suunnitellusti.

Lukiokoulutus saa akkreditoinnin myötä Erasmus+ -tukea opiskelijoiden ja opetushenkilökunnan liikkuvuuksiin vuoteen 2027 saakka. Toimintakaudelle 2024-2025 on myönnetty 19 604 euron suuruinen liikkuvuusavustus.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4 /2025

Lukion varsinaisten opiskelijoiden määrä on 261 ja sen lisäksi lukio-opintoja suorittaa 24 Ammattiopisto Gradian opiskelijaa. Urheiluvalmennuksessa on tällä hetkellä 28 lukion opiskelijaa. Kevään yhteishaussa lukioon haki 75 ensisijaista hakijaa. Yhteisvalinnan julkaisun jälkeen lukioon on mahdollista hakea jatkuvan haun kautta. Keväällä 2025 valmistuu Jämsän lukiosta 75 uutta ylioppilasta.

Lukuvuoden 2025-2026 alkaessa lukiossa on arvion mukaan noin 250 opiskelijaa. Lähivuosina opiskelijamäärä pysyy nykytasolla ja laskee 2030-luvulle tultaessa ja ennusteen mukaan lukuvuonna 2035-2036 varsinaisten opiskelijoiden määrä on 160. Ennusteeseen sisältyy epävarmuutta johtuen mm. vapaasta hausta toisen asteen koulutukseen.

Lukion kuraattori ja koulupsykologi siirtyivät vuoden 2023 alussa hyvinvointialueen palvelukseen. Lukiossa on tällä hetkellä kahtena päivänä viikossa kuraattori ja psykologi keskimäärin 1,5 päivänä viikossa.

Erasmus+-akkreditoinnin myötä lukio on saanut kansainväliseen toimintaan avustusta lukuvuodelle 2024-2025 yhteensä 19 604 euroa. Lukuvuoden aikana on toteutettu mm. opiskelijoiden ja opettajien vaihdot Ranskaan ja Alankomaihin. Ranskasta on ollut vaihto Jämsän lukioon. Yhdelle lukion opettajista myönnettiin osallistumisoikeus Erasmus+ -ohjelman seminaariin Liechtensteiniin toukokuussa 2025. Lukuvuodelle 2025-2026 Erasmus+-avustusta on myönnetty 29 766 euroa.

Elämänlaatupalvelut

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	1 195 800	803 588	390 003	67,20 %	106,05 %
Myyntituotot	309 300	128 258	127 147	41,47 %	0,87 %
Maksutuotot	330 300	91 266	77 832	27,63 %	17,26 %
Tuet ja avustukset	518 600	578 216	180 391	111,50 %	220,53 %
Muut toimintatuotot	37 600	5 849	4 633	15,55 %	26,23 %
TOIMINTAKULUT	-4 638 133	-1 580 232	-1 475 481	34,07 %	7,10 %
Henkilöstökulut	-2 530 114	-857 541	-714 228	33,89 %	20,07 %
Palvelujen ostot	-646 714	-224 112	-266 958	34,65 %	-16,05 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-179 470	-72 617	-73 276	40,46 %	-0,90 %
Avustukset	-171 000	-62 690	-73 129	36,66 %	-14,27 %
Muut toimintakulut	-1 110 835	-363 272	-347 890	32,70 %	4,42 %
TOIMINTAKATE	-3 442 333	-776 644	-1 085 477	22,56 %	-28,45 %

Talousarvion toteutuminen 1-4/2025

Elämänlaatupalveluiden toimintakate on huhtikuun lopussa 23 % koko vuoden talousarviosta. Tuotot ovat olleet tähän mennessä vuotta tasaista kertymää suurempia (106 %), mikä johtuu pääasiassa kotoutumiskorvauksista, joita on tullut arvioitua enemmän. Toimintakuluissa (34 %) mennään hieman yli tasaisen kertymän. Henkilöstökulujen toteuma on 34 %, palveluiden ostojen 35 %, merkittävämpänä syynä se, että työterveyspalveluiden toteuma vuoden ensimmäisellä kolmanneksella on jo 54 % talousarviosta. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa on toteuma 40 %. Kirjaston kirjallisuushankintoja on tehty etupainotteisesti. Avustusten toteuma on 37 %, missä näkyy yhteisöavustusten myöntöpäätösten painottuminen alkuvuoteen.

Opistojen toimintakate on huhtikuun lopussa 42 %. Alkuvuosi 2025 on edennyt talouden ja toiminnan näkökulmista suunnitelmien mukaisesti. Työväenopiston kevätlukukausi on päättynyt huhtikuun alussa ja seuraava lukuvuosi alkaa syyskuussa. Musiikkiopiston kevätlukukauden opintomaksut on laskutettu ja suurin osa työväenopiston kurssimaksujen laskutuksesta tapahtuu syksyllä. Molempien opistojen suurin menoerä ovat henkilöstökustannukset, ja ne ovat toteutuneet alkuvuoden aikana arvioidusti toteuman ollessa 37 % Edellisvuoden toteuma samalla ajanjaksolla oli 36 %.

Kotoutumisen kustannuspaikalle on tullut alkuvuoden aikana arvioitua enemmän kotoutumisen laskennallisia kuntakorvauksia, 392 000 € tammikuusta maaliskuuhun, mikä on 117 % talousarviossa esitetystä summasta (334 000 €). Syksyllä tehtävässä lisätalousarviossa on huomioitava kotoutumiskorvausten arvioitua suurempi kertymä. Henkilöstökulujen toteuma kotoutumisessa on 34 %. Palveluiden (67 % 16 000 €) sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden oston (680 % 10 000 €) toteuma on arvioitua enemmän: talousarviossa oltiin liian varovaisia näiden kulujen määrittelyssä.

Kuntakorvaukset maksetaan kerran kuukaudessa. Huhtikuun kuntakorvauksen maksatuksessa on ollut viivettä ja KEHA-keskus on ilmoittanut, että korvaus maksetaan kunnille vasta toukokuun aikana. Kuntakorvauksen määrään vaikuttaa muun muassa kunnassa asuvien kotoutujien lukumäärä, ikä ja kotoutumisajan pituus. Kotoutumisen kuntakorvaus on tarkoitettu muun muassa kotoutumiskoulutusten ja monikielisen yhteiskuntaorientaation järjestämiseen, tulkkauspalveluihin sekä matalan kynnyksen kotoutumispalvelujen järjestämiseen.

Kirjaston toimintakate on huhtikuun lopussa 32 % koko vuoden talousarviosta. Tuotot ovat olleet tähän mennessä vuotta tasaista kertymää suurempia (45 % 5 800 €) johtuen alkuvuonna saadusta Tunkelon säätiön avustuksesta (2 500 €) lasten ja nuorten toimintaan. Toimintakulut (32 %) mukailevat tasaista kertymää henkilöstökuluissa, palveluiden ostoissa ja muissa toimintakuluissa. Aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa (39 %) tuntuu kirjastoaineiston kulujen painotteisuus alkuvuoteen: suurin osa kirjaston lehtitilauksista maksetaan vuoden alussa.

Vapaa-aikapalvelujen toimintakate on huhtikuun lopussa 21 %, mikä on alle tasaisen kertymän. Toimintatuottojen toteumaprosentti on 64 %, mikä selittää pienen toimintakatteen. Toimintatuottojen kertymää selittää kohdennetun nuorisotyön hankeavustusten tuloutuminen alkuvuodesta sekä uimahallin tulokertymä (46 %). Toimintatuottojen osalta arvioidaan yllettävän koko vuoden tavoitteeseen.

Toimintakulujen toteumaprosentti, 32 %, on tasaisen kertymän mukainen. Avustusten toteuma on yli tasaisen kertymän 37 %. Tämä johtuu liikuntapalvelujen isojen avustushakemusten ja -maksatusten painottumisesta alkuvuoteen. Palvelujen ostoissa (28 %) sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat (21 %) tiliryhmässä toteumaprosentit ovat alle tasaisen kertymän mukaisia. Tämänhetkisen määräaikaisten ja sijaisten henkilöstökulujen toteumaprosentti (37 %) ennakoii pienoista ylitystä. Muiden määrärahojen arvioidaan riittävän loppuvuodeksi.

Yleiskatsaus toimintaan 1-4/2025

Opistopalvelut

Työväenopiston lukuvuosi päättyi huhtikuun alussa ja seuraavan lukuvuoden suunnittelu on meneillään. Lukuvuoden 2025-2026 tuntimäärä suunnitellaan Jämsän kaupungin talousohjelman linjausten mukaisesti sekä suhteuttaen vapaan sivistystyön valtionosuuden laskennalliseen tuntimäärään. Musiikkiopistossa on ollut huhtikuussa haku aika seuraavan lukuvuoden opintoihin ja uusia opiskelijoita ilmoittautui yhteensä 47.

Jämsän työväenopisto on järjestänyt kotoutumiskoulutusta sekä monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutusta vuoden 2025 alusta alkaen. Huhtikuussa toimii neljä kotoutumiskoulutuksen ryhmää; kaksi aamupäiväryhmää Jämsänkoskella ja kaksi iltapäiväryhmää Jämsässä. Kotoutumiskoulutuksen laajuus on 80 opintopistettä ja kesto noin vuoden. Koulutuksen tavoitteena on kotoutujien suomen kielen ja työelämävalmiuksien kehittäminen. Koulutus sisältää lähiopetuksen lisäksi työssäoppimisjaksoja. Kotoutujia on ryhmissä ollut yhteensä 70-80. Muutama kotoutuja on keskeyttänyt opinnot, koska ovat jo saaneet työpaikan Jämsästä.

Monikielisen yhteiskuntaorientaation ryhmiä oli alkuvuodesta kaksi ukrainankielistä ryhmää ja darinkielinen ryhmä aloitti huhtikuun lopulla. Monikielisen yhteiskuntaorientaation koulutuksen kesto on 70 tuntia ja sisällössä keskitytään Suomen historian ja yhteiskuntatietouden teemoihin.

Elämänlaatupalvelujen luennot on suunniteltu ja toteutettu yhdessä elämänlaatupalvelujen yksiköiden kanssa. Suositut ja yleisölle maksuttomat luennot ovat pääosin Raitilla, jonne on esteetön pääsy keskeisellä sijainnilla Jämsän ydinkeskustassa.

Kirjastopalvelut

Kävijöitä kirjastoissa on ollut huhtikuun loppuun mennessä 55 000. Vuositavoitteeseen 146 000 kävijää ollaan ylittämässä. Lainoja/asukas on tehty 4,2. Vuositavoitteeseen (12,8) ylittävissä etenemistahdissa ollaan.

Tapahtumatoiminta ja kouluyhteistyö on ollut vilkasta huhtikuun loppuun mennessä: kirjasto on ollut mukana järjestäjänä, toteuttajana tai tilan tarjoajana yli 80 tilaisuudessa. Kirjasto järjesti kuntavaalien aikaan vaalitorin. Digineuvonnan jatko on varmistettu Jämsän muistiyhdistyksen hankkeen päättyessä. Toimintaa jatketaan kesätauon jälkeen vanhusneuvoston ja kirjaston yhteistyönä.

Pääkirjastossa ja Jämsänkosken omatoimikirjastossa vuoden alussa lisääntyneeseen häiriökäyttöön puututtiin lyhentämällä Jämsänkosken omatoimikirjaston ilta-aukioloa päättymään toistaiseksi jo klo 19. Pääkirjastossa poistettiin illan omatoimiaika maanantaista-torstaihin 3.3.-2.5. Häiriökäytös väheni toimenpiteiden vuoksi. Kirjasto ei ole ehtinyt suunnitella uusia toimenpiteitä, joilla häiriökäyttöön puututaan jatkossa.

Asiakaskysely toteutettiin 21.3.-13.4 ja siihen saatiin 146 vastausta. 74 % vastaajista arvioi kirjaston palvelun erittäin hyväksi. Kyselyn tulokset analysoidaan tarkemmin myöhemmin.

Vapaa-aikapalvelut

Toimintaa ja palveluja on järjestetty vuoden ensimmäisellä kolmanneksella suunnitellusti. Järjestötapaamisia toteutettiin alkuvuoden aikana kolme ja liikuntatapahtumia kaksi. Liikuntasaleille työstiittiin yhteistyössä koulujen kanssa pikaturvallisuusohjeet salien ilta- ja viikonloppukäyttäjille. Osallistuttiin Vitikkalan liikuntasalivälineistön investoinnin sekä Jämsänkosken yhtenäiskoulun liikuntasalin lattian kunnostushankkeen valmisteluun.

Uimahallin kävijämäärä huhtikuun lopussa on 26 986. Koko vuodelle asetettuun kävijämäärätavoitteeseen, 57 000 asiakasta, arvioidaan yllettävän. Uimahallin ohjattu toiminta on ollut suosittua. Vauva- ja perheuintitoiminta saatiin käynnistettyä uimahallilla yksityisen palveluntarjoajan toimesta. Jatkettiin yhteistyötä Jämsän Naisvoimistelijat ry:n kanssa arki-illan vesivoimistelutoiminnan järjestämisessä. Päivitettiin uimahallin järjestyssäännöt.

Suunniteltiin toimenpiteitä koululaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi mm. koulujen liikkumisvastaavien ja hyvinvointikoordinaattorin yhteispalaverissa. Hyvinvointityöryhmä kokoontui kaksi kertaa ja ehkäisevän päihdetyön tiimi vuosikellon mukaisesti kerran. Tarkastuslautakunnalle esiteltiin valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Keski-Suomen kuntien liikkumisohjelmien yhteiskehittämisen, LIIKE-hankkeen, tapaamisia on ollut kolme. Suunniteltiin hankkeen aikana toteutettavia liikkumisoperaatioita sekä työstiittiin hyvinvointi- ja turvallisuuskyselyyn liittyvää liikkumiskyselyä.

Nuorisotilatytöitä toteutettiin Nuorten Raitilla, Köpiksellä sekä Kuutissa. Nuorisovaltuusto kokousti viisi kertaa ja haki ideoita nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi mm. osallistavan budjetoinnin keinoin. Koulunuorisotyön kehittäminen Jämsässä -hankkeen myötä koulunuorisotyötä toteutettiin ja kehitettiin Jämsänkosken yhtenäiskoulussa, Jämsänjoen yhtenäiskoulussa, Kuoreveden yhtenäiskoulussa ja lukiossa. Kerhotoimintaa järjestettiin mm. kuntosaleilla, Nuorten Raitilla ja kouluilla Lasten ja nuorten kerho- ja leiritoimintahankkeen avulla. Haettiin avustusta koulunuorisotyön kehittämiseen syksystä 2025 alkaen. Nuorisotyön dokumentaatiojärjestelmässä nuorisopalvelujen toimintaan osallistuneita on kirjautunut yhteensä 8 007 nuorta.

Aloitettiin kohdennetun nuorisotyön palvelut etsivä nuorisotyö ja nuorten LuovaStartti -työpajatoiminta 1.1.2025. Palvelujen järjestämiseen saatiin yhteensä 157 500 euron valtionavustus. Etsivää nuorisotyötä on tehty alkuvuoden aikana yhteensä 103 nuoren kanssa. Nuorten LuovaStartti työpajatoiminnan ryhmiin on osallistunut 17 nuorta. Maaliskuussa aloitettiin Nuorten Raitilla kaikille 16-28-vuotiaille tarkoitettu avoin LuovaSti -toiminta, jossa voi kerran viikossa tavata kavereita, pelailla, kahvitella ja jutella starttivalmentajien kanssa. Kävijämäärä avoimessa toiminnassa on ollut 45.

Järjestettiin kaikille avoin kulttuurifoorumi usean vuoden tauon jälkeen kulttuurihyvinvoinnin teemalla maaliskuussa. Vinnin kulttuuritalon kesätoimintaa on suunniteltu yhteistyössä Jämsänlaakson Setlementin kanssa. Vinnin kesään on tulossa kulttuuritapahtumia edellisvuoden tapaan heinäkuussa. Kansallisena veteraanipäivänä 27.4.2025 järjestettiin Jämsän kaupungin veteraanijuhla ja kunniakäynnit muistomerkeillä yhteistyössä Tammenlehvän Jämsän perinnetoimikunnan kanssa. Tammenlehvän perinnetoimikunta on kokoontunut kerran ja vammaisneuvosto kahdesti alkuvuoden aikana.

ELINVOIMA

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Elinvoimatoimialan toimintaa kehitetään edelleen ympäristövastuullisempaan suuntaan mm. uusimalla merkittävä määrä valaistusta led-valaisimilla, lisäksi kiinteistöjen pysäköintialueille on käynnissä sähköautojen latauspisteiden toteutus. Käynnissä on myös uusiutuvan energiaan ja sähköenergian varastointiin liittyvää kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua. Hulevesiin liittyen on käynnissä kaupunkivesihanke. Käyttöön otetulla paikkatietojärjestelmällä parannetaan erityisesti elinvoimatoimen tiedonhallintaa. Järjestelmä helpottaa myös tiedon saatavuutta ja vähentää töiden henkilöriippuvuutta. Timmi-ohjelmiston käyttöä on laajennettu koskemaan myös venepaikkojen varausta ja laskutusta, erillisiä laskuja ei enää juuri lähetetä. Uusi rakennuslaki on tullut voimaan 1.1.2025, ja siihen liittyen on valmistumassa Jämsän kaupungin rakennusjärjestyksen päivystystyö. Myös ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty valvontajaostossa 13.2.2025. Elinvoimatoimen henkilöstössä on tapahtunut yhden henkilön vähenemä alkuvuoden aikana, tehtävä täytetään alkukesän aikana.

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	19 420 720	6 126 123	5 814 885	31,54 %	5,35 %
Myyntituotot	4 283 699	1 579 533	1 237 854	36,87 %	27,60 %
Maksutuotot	383 000	103 991	117 447	27,15 %	-11,46 %
Tuet ja avustukset	774 340	3 209	10 240	0,41 %	-68,67 %
Muut toimintatuotot	13 979 681	4 439 390	4 449 343	31,76 %	-0,22 %
Valmistus omaan käyttöön	190 000	2 766	5 684	1,46 %	-51,35 %
TOIMINTAKULUT	-19 911 798	-5 686 578	-5 987 868	28,56 %	-5,03 %
Henkilöstökulut	-4 680 271	-1 370 357	-1 297 590	29,28 %	5,61 %
Palvelujen ostot	-7 830 569	-2 079 295	-2 227 457	26,55 %	-6,65 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 165 851	-1 588 469	-1 815 478	30,75 %	-12,50 %
Avustukset	-390 000	-82 929	-81 158	21,26 %	2,18 %
Muut toimintakulut	-1 845 107	-565 529	-566 185	30,65 %	-0,12 %
TOIMINTAKATE	-301 078	442 311	-167 299	-146,91 %	-364,38 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Toimialan ensimmäisen vuosikolmanneksen toimintatuotot ovat toteutuneet 31,5-prosenttisesti ja toimintakulut 28,6-prosenttisesti. Toimintakatteenä on muodostunut yli 400 000 euroa (TA 2025 -301 078 €). Toteumassa on huomioitava, että tulojen ja menojen kertymä ei ole tasaista, vaan on riippuvainen esimerkiksi laskutusajankohdista ja vuodenajasta.

Toiminta elinvoimatoimessa on ollut pääosin talousarvion mukaista. Maankäyttö ja elinvoima -tulosalueella merkittävien poikkeama on toimintatuotoissa, mikä johtuu tulosalueen toimintatuottojen kertymän loppuvuosipainotteisuudesta ja hankkeiden maksatuksista jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella. Uusia yrityksiä on alkuvuonna perustettu 36. Kunnallistekniset palvelut -tulosalueella on hoidettu alueiden ylläpitoon ja jätehuoltoon liittyviä lakisääteisiä perustehtäviä. Tulosalueella on lisäksi valmisteltu ja kilpailutettu erilaisia yleisten alueiden ja katu- ja kunnallistekniikan rakentamiseen liittyviä hankintoja mm. Himoksen alueelle. Sote-kiinteistöihin liittyvät selvitykset työllistävät tilapalveluiden henkilöstöä edelleen. Valvontatoimen lupamäärät ovat laskeneet uuden rakentamislain myötä.

Aurinkovoimaloiden toteuttamista varten on tarvittavat kaavamuutosprosessit käynnissä. Kaipolaan sijoittumisesta kiinnostuneita yrityksiä on tavattu ja sijoittumiseen liittyvää tietoa kerätty yritysten tarpeisiin. Maapoliittisen ohjelman päivittäminen on käynnissä. Patalahden pohjoispuoleisen alueen yleiskaava on nähtävillä.

Toimialalta toteutettiin raportointijaksolla seuraavia hankkeita:

Hanke	rahoittaja / päättyy	kokonaisbudjetti	ulkopuolisen rahoituksen osuus
Jämsä Tehdas - ketterien kokeilujen yhteisöalusta työlle, yrittämiselle ja oppimiselle -kehittämishanke	Keski-Suomen liitto / 31.12.2025	634 882 €	507 906 €
Jämsä Tehdas - ketterien kokeilujen yhteisöalusta työlle, yrittämiselle ja oppimiselle -investointihanke	Keski-Suomen liitto / 31.12.2025	124 338 €	87 037 €
Sujuvan asumisen palvelut	Keski-Suomen liitto / 31.12.2025	589 570 €	471 656 €
Himos-Jämsän ulkoilureitistön rakentaminen (investointi)	Keski-Suomen liitto / 30.6.2026	360 046 €	252 032 €
Saavutettavampi Himos (investointi)	Keski-Suomen liitto/ 31.12.2025	827 248 €	579 200 €
Paikallista Markkinoille - tiedonvälityshanke	Keski-Suomen ELY -keskus/ 31.10.2025	150 831 €	150 831 €
TIKKA -tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnasta kasvua hanke	Keski-Suomen liitto / 30.9.2025	777 628 €	622 102 €
Yhteensä		3 464 543 €	2 670 764 €

JTF-rahoituksella on käynnistetty reitistöhanke. Lähtuotteisiin liittyvä hanke on saanut rahoituksen Maaseuturahastosta. Hankkeiden jatkovalmistelua linjataan kaupunginjohtajan johdolla. Alkuvuoden aikana rahoitusta on haettu Tulevaisuuden liikkumisen ja ilmailun teknologiapuisto -hankkeelle (TULE), myönteinen päätös hankkeen rahoituksesta on tehty Keski-Suomen liitossa 30.4.2025.

Toimialan tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvointia ja turvallisuutta		
Tavoite	Rakennusten ja infran korjausvelan vähentäminen	Toteutuu
Mittari	Korjaussuunnitelmien toteutuminen	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Käytöstä poistuneiden rakennusten purkamista valmistellaan. Kääpälän alueen kunnallistekniikan suunnitelmat ovat olleet nähtävillä ja kunnallistekniikan saneerausta valmistellaan.	

Tavoite	Luontoliikunnan toimintaympäristön kehittäminen			Toteutuu osittain
Mittari	Ulkopuolinen rahoitus luontoliikunnan toimintaympäristön kehittämiseen	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025	
		252 032	252 032	
Mittari	Liikuntapaikkojen, reittien ja yleisten alueiden ylläpidon ja hoidon mitoittaminen kaupungin resursseihin			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Kaupunkivetoisen reitistöpoolin perustamista on valmisteltu kevään aikana.			
Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö				
Tavoite	Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			Toteutuu osittain
Mittari	Kaikilla toimialan avainhenkilöillä on pätevä sijainen			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Toimialajohtajan sijaisuus järjestelyt jatkuvat. Organisaatiouudistus vaikuttaa toimialan henkilöstömäärään merkittävästi. Muutos vaatii myös tehtävien uudelleen järjestelyä.			
Palveleva kaupunki				
Tavoite	Toimialan hallinnon avoimuus, palveluprosessien sujuvuus ja päätöksenteon lainmukaisuus.			Toteutuu osittain
Mittari	Oikaisuvaatimukset	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		3	1	1
Mittari	Osallisuutta vahvistavat toimintamallit			
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Huhtikuun loppuun mennessä on jätetty kolme oikaisuvaatimusta. Osallisuusohjelman laatiminen on käynnissä. Erilaisia suunnitelma-aineistoja, kaavoja ja mm. rakennusjärjestys on pidetty julkisesti nähtävillä. Myös tehdyt viranomaispäätökset on annettu tiedoksi ja pidetty julkisesti nähtävillä. Hankintakalenteri on otettu käyttöön.			

Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä				
Tavoite	Jämsän yritysekosysteemin kehittyminen			Toteutuu
Mittari	Uusien yritysten lukumäärä	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		36	33	85
Mittari	Erilaisten toimenpiteiden seurauksena syntyneet uudet tai säilytetyt työpaikat	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		10	9,5	55
Mittari	Yritystoimintaa varten luovutetut maa-alueet			Tavoite 12/2025
				4
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Alkuvuosi on edennyt odotusten mukaisesti.			
Ympäristövastuuta				
Tavoite	Ympäristöohjelman toimeenpanon eteneminen			Toteutuu
Mittari	Energiatehokkuutta edistävät toimenpiteet	Toteuma 4/2025		Tavoite 12/2025
		2		2
Mittari	Toimenpiteet vesien hyvän tilan saavuttamiseksi	Toteuma 4/2025		Tavoite 12/2025
		1		2
Mittari	Vastuullisten hankintakriteerien käyttäminen	Toteuma 4/2025		Tavoite 12/2025
		3		3
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Sähköautojen latauspisteiden asennus kaupungin kiinteistöille on käynnistynyt. Katu- ja tievalaistuksen saneerausta energiatehokkaammaksi led-valaistukseksi jatketaan. Valaistuksen uusimiseksi on kilpailutettu kolme erillistä urakkaa. Kaupunkivesi -hankkeessa edistetään hulevesien hallintaa.			

Maankäyttö ja elinvoima

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	2 295 734	356 227	151 222	15,52 %	135,57 %
Myyntituotot	501 000	238 866	42 062	47,68 %	467,89 %
Maksutuotot	72 000	33 467	16 630	46,48 %	101,25 %
Tuet ja avustukset	771 140	3 209	4 295	0,42 %	-25,30 %
Muut toimintatuotot	951 594	80 686	88 236	8,48 %	-8,56 %
TOIMINTAKULUT	-2 806 261	-684 500	-746 892	24,39 %	-8,35 %
Henkilöstökulut	-1 289 896	-356 457	-392 427	27,63 %	-9,17 %
Palvelujen ostot	-1 269 789	-280 869	-302 236	22,12 %	-7,07 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-66 300	-6 163	-8 359	9,30 %	-26,27 %
Muut toimintakulut	-180 276	-41 011	-43 870	22,75 %	-6,52 %
TOIMINTAKATE	-510 527	-328 273	-595 670	64,30 %	-44,89 %

Tulosalueen toimintatuottojen kertymä on yleensä loppuvuosisipainotteinen. Maanvuokrasopimusten laskutukset tehdään touko- ja syyskuussa.

Metsänmyyntitulojen osalta on päästy normaaliin rytmiin. Talvihakkuiden tulot ovat toteutuneet suunnitellusti alkuvuoden 2025 aikana. Metsätiloilla on valmisteltu taajama-alueiden siistimishakkuista mm. Himokselle, Kaipolaan ja Myllymäen teollisuusalueelle. Taajamahakkuista koskevat maisematyölupahakemukset on jätetty käsiteltäväksi.

Toivilan sähköaseman vierestä on myyty 4 hehtaarin suuruinen määräala Fingrid Oy:lle. Paunun alueelta on sovittu tontin ostamisesta uuden liikuntahallin rakentamista varten. Liikuntahallin tonttikauppa toteutuu kesäkuussa 2025.

Könkkölän aurinkovoimalan aluetta koskevat asemakaava- ja yleiskaavamuutokset ovat edenneet normaalista ja kaavaehdotukset ovat tulossa nähtäville syksyllä 2025.

Himoksen Patalahden pohjoispuoleisen alueen yleiskaavaluonnos on valmistunut ja laitettu nähtäville.

Kerkkolan aurinkovoimalan aluetta koskevan osayleiskaavan laatiminen on käynnissä.

Himoksen keskusta-alueen (Patalahti-Länsikeskus-Himosraitti) viitesuunnitelman pohjalta on päätetty käynnistää yleiskaavan muutos. Kaavan laatijan valintaa koskeva tarjouskilpailu on päättynyt. Päätös kaavan laatijasta tehdään toukokuussa.

Seppolan koulukorttelin ja Vehkaojantien asemakaavamuutokset ovat edenneet normaalisti ja niitä koskevat kaavaehdotukset ovat tulossa nähtäville kesällä 2025.

Tulosalueella toteutettavien kehittämishankkeiden osalta ulkopuoliset rahoitusosuudet maksetaan jälkikäteen, toteutuneiden ja rahoittajan hyväksymien kustannusten perusteella. Käynnissä olevien hankkeiden ns. tulorahoitus on alkuvuoden osalta vielä hakematta ja saamatta.

Tulosalueella on käynnissä seuraavat kehittämishankkeet:

- TIKKA - tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta kasvua
- Jämsä Tehdas – Ketterien kokeilujen yhteisöalusta osaamiselle, yrittämiselle ja oppimiselle
- SASU – Sujuvan asumisen palvelut tukemassa yrittämistä, työtä ja sijoittautumista
- Paikallista Markkinoille -tiedonvälityshanke, lähiruokaan perustuvien uusien tuoteinnovaatioiden synnyttämiseen sekä kontaktipintojen luomiseen mm. Jämsän alueen matkailuun.

Yritysten perustanta on ollut vilkasta tammi-huhtikuun välisenä aikana. Uusia yrityksiä Jämsään on perustettu huhtikuun loppuun mennessä 36 kpl, lakanneita yrityksiä oli 26 kpl.

Pk-yritysten investointi- ja kehittämistukihakemuksia on valmisteltu yrityspalvelujen asiakkaiden kanssa alkuvuodesta sekä järjestetty yrittäjille rahoitusinfotapahtuma ja rahoitusklinikkatapaamisia Leader-toimintaryhmän kanssa. Uusia hakemuksia on valmisteltu yrityspalveluissa tammi-huhtikuun aikana 5 kpl, investointien kokonaismäärä oli 411 423 euroa (mukana yksittäinen n. 370 000 euron kehittämishanke).

Jämsään sijoittumista harkitsevien teollisuusyritysten kanssa on neuvoteltu muutaman kerran ja tuotu Jämsän mahdollisuuksia esille, mm. investointitukien ja työvoiman saatavuuden näkökulmasta. Kaipolaan sijoittumisesta ovat olleet kiinnostuneet energiaintensiiviset toimialat.

Kunnallistekniset palvelut

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	2 310 358	973 071	934 190	42,12 %	4,16 %
Myyntituotot	2 211 858	905 063	862 190	40,92 %	4,97 %
Maksutuotot	12 000	4 590	2 635	38,25 %	74,19 %
Tuet ja avustukset	3 200		2 748		-100,00 %
Muut toimintatuotot	83 300	63 417	66 618	76,13 %	-4,80 %
Valmistus omaan käyttöön	190 000	2 766	5 684	1,46 %	-51,35 %
TOIMINTAKULUT	-6 809 020	-2 003 036	-2 137 450	29,42 %	-6,29 %
Henkilöstökulut	-1 973 481	-584 744	-510 918	29,63 %	14,45 %
Palvelujen ostot	-3 073 469	-961 289	-1 105 284	31,28 %	-13,03 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-996 300	-241 400	-310 918	24,23 %	-22,36 %
Avustukset	-390 000	-82 929	-81 158	21,26 %	2,18 %
Muut toimintakulut	-375 770	-132 674	-129 173	35,31 %	2,71 %
TOIMINTAKATE	-4 308 662	-1 027 200	-1 197 576	23,84 %	-14,23 %

Toiminta on ollut pääosin talousarvion mukaista. Liikenneväylien talvikunnossapitokausi on päättynyt ja hiekoitussepin poisto on toteutettu. Yksitysteiden kunnossapitoavustukset ovat olleet haettavissa. Venepaikkojen varaaminen on siirretty sähköiseen Timmi-järjestelmään. Jätehuollon vuosilaskutusta on tehty Jämsän, Jämsänkosken ja Himoksen alueille. Osa kausityöntekijöistä on aloittanut puistoilla ja ulkoliikuntapaikoilla. Reitistöpoolia on valmistelu.

Tulosalueella on kilpailutettu magnesiumkloridin, tiemerkinäurakan 2025-2027 sekä seiväshyppytelineiden hankinta sekä yhteensä 15 investointeihin liittyvää hankintaa. Lisäksi tulosalueella on avustettu käynnissä oleviin hankkeisiin liittyvissä kilpailutuksissa. Mm. talvikunnossapidon ja katuvalaistuksen huoltotyöurakoiden kilpailutuksia sekä muita tulevia hankintoja valmistellaan. Lisäksi valmistellaan vuoden aikana toteutukseen tulevien erilaisten katu- ja muiden yleisten alueiden rakentamista.

Tulosalueella on huhtikuun loppuun mennessä tehty yhteensä 88 viranhaltijapäätöstä.

Tilapalvelut

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	14 512 028	4 730 891	4 628 720	32,60 %	2,21 %
Myyntituotot	1 567 241	435 604	333 603	27,79 %	30,58 %
Tuet ja avustukset			1 756		-100,00 %
Muut toimintatuotot	12 944 787	4 295 287	4 293 361	33,18 %	0,04 %
TOIMINTAKULUT	-9 631 384	-2 818 183	-2 956 339	29,26 %	-4,67 %
Henkilöstökulut	-991 461	-313 303	-299 291	31,60 %	4,68 %
Palvelujen ostot	-3 285 155	-782 035	-777 595	23,81 %	0,57 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 096 151	-1 340 454	-1 495 624	32,72 %	-10,37 %
Muut toimintakulut	-1 258 617	-382 390	-383 830	30,38 %	-0,37 %
TOIMINTAKATE	4 880 644	1 912 708	1 672 381	39,19 %	14,37 %

Vuoden 2025 ensimmäisellä kolmanneksella toiminta on ollut pääosin talousarvion mukaista ja ulkoiset vuokratuotot ovat talousarviolaskelmien mukaiset.

Kiinteistöjen ylläpitokuluja on pyritty ohjaamaan korjaus- ja säätötoimenpiteillä sekä tarkalla seurannalla. Lämmitykseen pääasiassa vaikuttava polttoaineiden ostohinta on pysynyt korkealla ja kaukolämmön hinta nousi elokuussa 2024.

Sähkön spot-hinta on ollut maltillinen verrattuna vuoden 2022-2023 talvikuukausien korkeisiin ostohintoihin ja sähkön hinta on ollut ennustettavissa Hansel-sähköpoolin yhteishankinnan kautta.

Kiinteistöjen suunniteltuja korjaustöitä on toteutettu investointisuunnitelman mukaisesti.

Jokilaakson sairaalan osastoilla A-D olemme alkuvuoden aikana suunnitelleet tilojen ylipaineistusta sisäilmaongelmien vuoksi ja ylipaineistus toteutetaan toukokuun aikana. Tarvittavia erilaisia korjaus- ja kunnostustöitä tulemme tekemään vuoden 2025 aikana. Sairaalan käyttöä ja ylläpitoa jatketaan vuoden 2028 loppuun saakka.

Valvontatoimi

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
TOIMINTATUOTOT	302 600	65 934	100 753	21,79 %	-34,56 %
Myyntituotot	3 600				
Maksutuotot	299 000	65 934	98 183	22,05 %	-32,85 %
Tuet ja avustukset			1 441		-100,00 %
Muut toimintatuotot			1 129		-100,00 %
TOIMINTAKULUT	-665 133	-180 859	-147 187	27,19 %	22,88 %
Henkilöstökulut	-425 433	-115 853	-94 954	27,23 %	22,01 %
Palvelujen ostot	-202 156	-55 102	-42 342	27,26 %	30,14 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 100	-452	-578	6,36 %	-21,79 %
Muut toimintakulut	-30 444	-9 453	-9 313	31,05 %	1,50 %
TOIMINTAKATE	-362 533	-114 925	-46 434	31,70 %	147,50 %

Tulosalueen toiminta on ollut pääosin talousarvion mukaista. Tulokertymä muodostuu lähinnä rakentamisen lupamaksuista. Rakentamisen lupamäärät ovat muuttuneet uuden rakentamislain myötä. Toimintakulut ovat toteutuneet tarkastelujaksolla talousarvion mukaisesti.

INVESTOINTISUUNNITELMA

INVESTOINNIT JÄMSÄN KAUPUNKI

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
Investoinnit Jämsän kaupunki			
Menot	-10 015 000 €	-388 224 €	4 %
Tulot	1 126 400 €	62 489 €	6 %
Netto	-8 888 600 €	-325 735 €	4 %

INVESTOINNIT JÄMSÄN KAUPUNKI + JÄMSÄN VESI LIIKELAITOS

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
Investoinnit			
Menot	-11 030 000 €	-870 836 €	8 %
Tulot	1 126 400 €	62 489 €	6 %
Netto	-9 903 600 €	-808 347 €	8 %

INVESTOINNEITTAIN MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			
Sivistyspalvelujen ohjelmistot			
Menot	-30 000 €		
Netto	-30 000 €		
Elinvoimatoimen hallinnon ohjelmat			
Menot	-200 000 €	-74 920 €	37 %
Netto	-200 000 €	-74 920 €	37 %
Kääpälä-Kollinmäki jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			
Menot	-330 000 €	-74 920 €	23 %
Netto	-330 000 €	-74 920 €	23 %

Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä, sivistystoimi

Toiminnanohjausjärjestelmän toteutus aiemman toimittajan kanssa, ei käyttöönotto-, eikä rajapintakustannuksia.

Elinvoimatoimen hallinnon ohjelmat, elinvoimatoimi

Tietomallipohjaisen ja prosessiohjatun rakennetun ympäristön kokonaisratkaisun hankinta. Hankinnan tarkoituksena on yhdistää keskeiset rakennetun ympäristön ja maankäytön suunnittelun toiminnot ja niiden tiedonhallinnan yhden kokonaisjärjestelmän alle. Hankinnan tavoitteena on, että kaupungin, ja erityisesti elinvoimatoimialan, keskeisiä toimintoja ja prosesseja kyetään ohjaamaan toiminnanohjauksella, joka parantaa tehokkuutta, ohjaa toimintaa ja lisää toiminnan läpinäkyvyyttä. Tietomallipohjainen maankäyttötietojen hallinta mahdollistaa siirtymisen tietosiiloista ja -saarekkeista yhtenäiseen kaupunkimallipohjaiseen tiedonhallintaan, niin kaksi- kuin kolmiulotteisesti. Hankinnalla korvataan vanhentunut ja useista eri järjestelmätoimittajien erillisistä komponenteista räätälöity paikkatietojen tiedostopohjainen erilliskäyttö. Järjestelmän hankinta oli alun perin tarkoitettu toteuttaa yhteishankintana Kuntien Tieran kautta. Alkuvuodesta 2024 kävi ilmi, että hankintaa ei ole mahdollista toteuttaa yhteishankintayksikön kautta. Tästä johtuen hankinta viivästyi ja investointiin vuodelle 2024 varattua määrärahaa joudutaan siirtämään vuosille 2025 ja 2026. Järjestelmähankinta on käynnistetty kesällä 2024 arcgis-paikkatietoalustan hankinnalla. Loppuvuodesta 2024 paikkatietoalustan päälle toteutettiin vesihuollon verkostotietojärjestelmän uudistaminen. Alkuvuodesta 2025 on järjestelmään hankittu ja otettu käyttöön kaupunkimallin ylläpidon ja kiinteistönmuodostuksen toiminnalliset moduulit. Järjestelmähankinta ja uusien toiminnallisuuden käyttöönotto etenevät vaiheittain taloussuunnitelman mukaisessa aikataulussa.

MT 6031, Kääpälä-Kollinmäki jalankulku- ja pyöräilyväylän suunnittelu

Hanke ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

INVESTOINNEITTAIN MAA- JA VESIALUEET

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
MAA-JA VESIALUEET			
Maa-ja vesialueet			
Menot	-700 000 €		
Tulot	200 000 €	61 699 €	31 %
Netto	-500 000 €	61 699 €	-12 %

Kiinteistöjen myynnit ovat toteutuneet ensimmäisellä vuosikolmanneksella suunnitelman mukaisesti. Maan hankintaan liittyviä toimenpiteitä on toteutumassa toisella vuosikolmanneksella.

INVESTOINNEITTAIN RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
RAKENNUKSET			
Lääkärinkujan päiväkoti			
Menot	-290 000 €	-500 €	0 %
Netto	-290 000 €	-500 €	0 %
Jokilaakson sairaala			
Menot	-125 000 €		
Netto	-125 000 €		
Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen			
Menot	-25 000 €	-4 160 €	17 %
Netto	-25 000 €	-4 160 €	17 %
Paunun liikuntahalli			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
Jämsän paloasema			
Menot	-2 960 000 €	-10 160 €	0 %
Tulot	250 000 €		
Netto	-2 710 000 €	-10 160 €	0 %
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
RAKENNUKSET			
Menot	-3 500 000 €	-14 820 €	0 %
Tulot	250 000 €	0 €	0 %
Netto	-3 250 000 €	-14 820 €	0 %

Lääkärinkujan päiväkoti

Vuokralle tulevan päiväkodin maanrakennus- ja perustustöihin on budjetoitu tälle vuodelle 290 000 €. Urakoiden kilpailutus/urakointi tehdään kesän/syksyn aikana ja lopullinen kustannus selviää urakoiden kilpailutuksen päättyessä.

Jokilaakson sairaala

Jokilaakson sairaalaan on varattu sairaalan toiminnan ylläpidon varmistamiseksi korjaustöiden määrärahaa, josta on käytetty n. 50 000 €. Hyvaksille vuokrattavat tilat vähenevät ensi vuoden alussa ja tiloja joudutaan korjaamaan ja ylläpitämään vuoden 2028 loppuun asti.

Sähköautojen latauspisteiden rakentaminen

Kaupungin kiinteistöihin rakennetaan sähköautojen latauspisteitä budjetin (25 000 €) mukaan. Latauspisteet ovat suunniteltu lataukseen tai lämmitykseen.

Paunun liikuntahalli

Kaupungin hallitus teki vuoden 2024 lopussa päätöksen rakentaa uusi liikuntahalli Paunun koulun läheisyyteen. Hanksuunnitteluun on varattu 100 000 €. Tonttikauppa on tehty toukokuussa, joten hanksuunnittelun aloitus on viivästynyt ja siirtynyt osaksi vuodelle 2026.

Jämsän paloasema

Jämsän paloaseman peruskorjauksen ja laajennuksen suunnittelutyö valmistui vuoden 2024 lopussa. Hankkeen rakennustyöt ovat viivästyneet Keski-Suomen hyväksin investointipäätöksen viivästymisen vuoksi. Rakennustyöt alkavat kesäkuussa ja jatkuvat vuoden 2026 alkupuolelle. Tämän vuoden rakentamiskustannukset pysyvät suunnitellussa rakennusbudjetissa.

INVESTOINNEITTAIN KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Liikenneväylät, yleiset			
Menot	-1 700 000 €	-55 208 €	3 %
Netto	-1 700 000 €	-55 208 €	3 %
Pääväylien ympäristön parannushanke			
Menot	-75 000 €	-1 512 €	2 %
Netto	-75 000 €	-1 512 €	2 %
Siltojen peruskorjaus			
Menot	-400 000 €		
Netto	-400 000 €		
Päijännrannan asemakaavan katutekniikka			
Menot	-30 000 €		
Netto	-30 000 €		
Talvialantien saneeraus (Keskuskatu-Lukkoilantie)			
Menot	-200 000 €		
Netto	-200 000 €		
Peikkorinteen asemakaavan kunnallistek			
Menot	-80 000 €	-655 €	1 %
Netto	-80 000 €	-655 €	1 %
Haiskankujan rakentaminen			
Menot	-20 000 €		
Netto	-20 000 €		
Länsi-Himoksen P-kehittäminen ja Uskolan polku			
Menot	-810 000 €	-77 534 €	10 %
Tulot	567 000 €	791 €	0 %
Netto	-243 000 €	-76 743 €	32 %
Länsikeskuksen kunnallistekniikka			
Menot	-400 000 €	-111 091 €	28 %
Netto	-400 000 €	-111 091 €	28 %
Hulevesiviemärin rakentaminen			
Menot	-150 000 €	-20 981 €	14 %
Netto	-150 000 €	-20 981 €	14 %
Hulevesiviemärin saneeraus			
Menot	-50 000 €		
Netto	-50 000 €		
Himoksen alueen jätepiisteet			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
KIIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Menot	-4 015 000 €	-266 981 €	7 %
Tulot	567 000 €	791 €	0 %
Netto	-3 448 000 €	-266 190 €	8 %

Liikenneväylät, yleiset

Kääpäälän alueelle on laadittu kunnallistekniikan saneeraussuunnitelmat ja saneeraustyö käynnistyy toukokuussa. Asfalttiurakka on kilpailutettu ja urakoitsija valittu. Katu- ja tievalaistuksen saneerauksen urakoita on kilpailutettu.

Pääväylien ympäristön parantaminen

Yhdystien valaistuksen saneerauksesta on laadittu suunnitelmat.

Siltojen peruskorjaus

Viikinlahden kevyenliikenteen sillan uusimisen suunnittelu on käynnistynyt.

Päijänrannan asemakaavan katutekniikka

Hanke ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

Talvialantien saneeraus (Keskuskatu-Lukkoilantie)

Suunnitelmat on laadittu vuoden 2024 aikana. Urakka kilpailutetaan alkukesän aikana.

Peikkorinteen asemakaavan kunnallistekniikka ja Länsi-Himoksentien rumpu

Haapanantien asfaltointi- ja kiveystyöt on kilpailutettu.

Haiskankujan rakentaminen

Hanke ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

Länsi-Himoksen alueen pysäköinnin kehittäminen ja Uskolanpolun rakentaminen

Hanke on kilpailutettu ja rakennustyöt ovat käynnistyneet huhtikuussa. Ko. hankkeelle "Saavutettavampi Himos" on saatu Keski-Suomen liitolta 70 %:n rahoitus.

Länsikeskuksen kunnallistekniikan rakentaminen

Kunnallistekniikan rakentamisurakka on kilpailutettu uudelleen edellisen urakoitsijan konkurssin takia. Rakennustyöt ovat käynnistyneet huhtikuun aikana.

Hulevesiviemärin rakentaminen

Kääpälän alueelle on laadittu hulevesiviemäröinnin suunnitelmat.

Hulevesiviemärin saneeraus

Ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

Himoksen alueen jätepisteet

Jätepisteiden suunnittelusta on pyydetty tarjoukset.

INVESTOINNEITTAIN PUISTOT, LEIKKI- JA LIIKUNTAPAIKAT

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
PUISTOT, LEIKKI- JA LIIKUNTAPAIKAT			
Puistot ja leikkipaikat, yleiset			
Menot	-105 000 €	-1 207 €	1 %
Netto	-105 000 €	-1 207 €	1 %
Jämsäpuisto (maauimalan alue)			
Menot	-300 000 €	-15 337 €	5 %
Netto	-300 000 €	-15 337 €	5 %
Jämsänkosken skeittipaikan perusparannus			
Menot	-80 000 €	-8 036 €	10 %
Netto	-80 000 €	-8 036 €	10 %
Kaipolan koulun lähiliikuntapaikka			
Menot		-120 €	
Netto		-120 €	
Särkijärven lähiliikuntapaikka			
Menot	-65 000 €		
Tulot	4 400 €		
Netto	-60 600 €		
Juokslahden koulun lähiliikuntapaikka			
Menot	-100 000 €	-1 279 €	1 %
Netto	-100 000 €	-1 279 €	1 %
Koskenpään koulun lähiliikuntapaikka			
Menot	-5 000 €		
Netto	-5 000 €		
Liikuntapaikkojen valaistuksen uusiminen			
Menot	-20 000 €	-1 279 €	6 %
Netto	-20 000 €	-1 279 €	6 %
Satamat ja venerannat			
Menot	-50 000 €		
Netto	-50 000 €		
Liikuntareitistöt			
Menot	-150 000 €	-3 169 €	2 %
Tulot	105 000 €		
Netto	-45 000 €	-3 169 €	7 %
Liikuntakenttien aitojen uusiminen			
Menot	-20 000 €		
Netto	-20 000 €		
Hallin urheilukentän huoltorakennuksen katon uusiminen			
Menot	-50 000 €		
Netto	-50 000 €		
Paunun urheilukentän ajanottojärjestelmän uusiminen			
Menot	-25 000 €		
Netto	-25 000 €		
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
Puistot, leikki- ja liikuntapaikat			
Menot	-970 000 €	-30 427 €	3 %
Tulot	109 400 €	0 €	0 %
Netto	-860 600 €	-30 427 €	4 %

Puistot ja leikkipaikat, yleiset*Leikkikenttien perusparantaminen*

Timonkujan ja Rantalan leikkikenttien suunnittelu on käynnissä.

Jämsäpuisto

Lamminsuon alueen suunnittelu on käynnissä. Pohjatutkimuksia alueelle on tilattu.

Jämsänkosken skeittiparkki

Hankkeen toteutus odottaa mahdollista liikuntapaikkarakentamisen avustuspäätöstä. Aiemmin laadittua suunnitelmaa päivitetään.

Särkijärven lähiliikuntapaikka

Alueelle on tilattu pohjatutkimuksia wc-kontin/pukuhuoneen sijoittamista varten.

Juokslahden koulun lähiliikuntapaikka

Lähiliikuntapaikan suunnittelusta on järjestetty yleisötilaisuus koululla. Suunnitelmaa viimeistellään kilpailutusta varten.

Koskenpään koulun lähiliikuntapaikka

Ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

Liikuntapaikkojen valaistuksen uusiminen

Kaipolan kentän sähkökeskus ja valojen ohjaus on uusittu.

Satamat ja venerannat

Kunnostustöitä aloitettu.

Liikuntareittien perusparantaminen ja ulkoilureittisuunnitelman mukaisen runkoreitin rakentaminen

Tänä vuonna toteutettavien kohteiden kilpailutus on valmistelussa. Rakentamiseen on saatu Keski-Suomen liitolta 70 prosentin rahoitus.

Liikuntakenttien aitojen uusiminen

Kilpailutusta on valmistelu.

Hallin urheilukentän huoltorakennuksen katon uusiminen

Huoltorakennuksen katon uusiminen on kilpailutettu.

Paunun urheilukentän ajanottojärjestelmän uusiminen

Ajanottolaitteiston hankinta on kilpailutettu.

INVESTOINNEITTAIN KONEET JA KALUSTO

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
KONEET JA KALUSTO			
Pakettiauto, kiinteistöhuolto			
Menot	-25 000 €		
Netto	-25 000 €		
Kuljetuskalusto, konekeskus			
Menot	-80 000 €		
Netto	-80 000 €		
Latukone, liikuntapaikat			
Menot	-250 000 €		
Netto	-250 000 €		
Tietohallinnon palvelimet			
Menot	-20 000 €		
Netto	-20 000 €		
Liikuntasalin telinevälineistö Jämsänjoen yk			
Menot	-25 000 €	-1 076 €	4 %
Netto	-25 000 €	-1 076 €	4 %
JYKin liikuntasalin salibandykaukalon uusiminen			
Menot	-10 000 €		
Netto	-10 000 €		
Ruohonleikkurit (puistot)			
Menot	-35 000 €		
Netto	-35 000 €		
Sivuaura			
Menot	-40 000 €		
Netto	-40 000 €		
Aura ympäristöhoitokohteeseen			
Menot	-15 000 €		
Netto	-15 000 €		
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
KONEET JA KALUSTO			
Menot	-500 000 €	-1 076 €	0 %
Netto	-500 000 €	-1 076 €	0 %

Pakettiauto, kiinteistöhuolto

Sairaalan kiinteistöhuolto hankkii vanhan 90-luvun pakettiauton tilalle vähän ajetun käytetyn pakettiauton sairaalan kiinteistöhuollon uudelleen järjestelyjen vuoksi.

Kuljetuskalusto, konekeskus

Ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

Latukone, liikuntapaikat

Latukoneen hankinta on kilpailutettu.

Tietohallinnon palvelimet

Varmuuskopiointipalvelin uusitaan syksyllä 2025, hankintaa siis ei ole vielä tehty.

Liikuntasalin telinevälineistön uusiminen

Tarjouskilpailu käynnissä. Jämsänjoen yhtenäiskoulun Vitikkalan toimipisteen telinevälineistö vaatii uusimista. Välineistö on lähes kokonaan hankittu Vitikkalan rakentamisen yhteydessä ja ikää sillä alkaa olla kohta 20 vuotta. Välineistö on kovalla käytöllä niin koululaisilla kuin iltakäyttäjillä. Jämsänjoen yhtenäiskoulun lisäksi välineistöä käyttävät lukio sekä kahtena viime vuonna myös Kaipolan koulu. Uusittavaa välineistöä on kartoitettu niin liikunnanopetuksen kuin iltakäytönkin tarpeisiin perustuen. Uusittavaa välineistöä ovat: airtrack-volttiharjoittelumatto, köydet, volttivyöt, kuperkeikkakiilat, trampoliinin matto ja jouset, voimistelupalikat sekä volttimontun pehmustetyynyjä. Investointihankkeen aikana kunnostetaan myös permanto.

JYKin liikuntasalin salibandykaukalon uusiminen

Jää alle investointirajan, hankinta-arvo 6 000 €. Käyttötalouden hankinnat ylittyvät vastaavan summan.

Ruohonleikkurit, puistot

Ruohonleikkurin hankinta on kilpailutettu.

Sivuaura, tiehöylä

Sivuauran hankinnasta on tehty päätös.

Aura ympäristöhoitokoneeseen

Ei ole edennyt alkuvuoden aikana.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Työllisyysalue on aloittanut toimintansa 1.1.2025 alkaen. Työllisyysaluelautakunta aloitti toiminnan valmistelevana elimenä kesäkuussa 2024, ja on toiminut työvoimaviranomaisena vuoden 2025 alusta lähtien. Yhteistyötä sopijakuntien kanssa on tehty ja kehitetty mm. lautakunnassa, ohjausryhmässä ja arjen yhteistyössä sekä tekemällä yhteistyösopimuksia työnvälitys-, valmennus- ja kotoutumiskoulutuspalveluiden osalta.

Palvelut

Muutoshetken tavoitteena oli taata asiakkaille keskeytyksettömät lakisääteiset työvoimapalvelut. Palvelun toteutuminen tällä hetkellä:

- Tukien ja avustusten maksatus on reaaliajassa
- Poikkeuksena harkinnanvaraisten kulukorvausten jono, joka oli vuoden alussa n. 1 450 hakemusta. Jono on saatu purettua 75 %:sti.
- Puhelinpalvelun ruuhka purettiin 2 ensimmäisen viikon aikana
- Henkilöasiakaspalvelua tarjotaan lähipalveluna jokaisella paikkakunnalla, valtiolta siirtynyttä suunnitelmavelkaa on saatu purettua
- Henkilöasiakkaan palveluprosessi toteutuu pääosin lakisääteisessä ajassa
- Valmennuspalvelu, ammatinvalinnan- ja uraohjauspalvelu, muutosturvapalvelut, EURES-palvelut ja kotoutumiskoulutukset ovat käynnistyneet viimeistään helmikuun alusta

Henkilöstö ja henkilöstöresurssi

Henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Jämsän kaupungin palvelukseen 1.1.2025 alkaen. Jämsän kaupungissa käytiin yhteistoimintaneuvottelut, jotka koskivat työllisyysalueen uudelleenjärjestäytymistä.

Yhteistoimintamenettelyjen tavoitteena oli muuttaa tehtäväkuvaukset ja tehtävänimikkeet vastaamaan uutta toimintaympäristöä ja palvelujen järjestämistä. Jämsän kaupunginhallitus totesi yhteistoimintamenettelyt päättyneeksi kokouksessaan 24.3.2025. Liikkeenluovutuksessa siirtyneen henkilöstön virkavelvollisuudet, tehtäväkuvaukset ja tehtävänimikkeet vahvistetaan tarvittavilla virkamääräyksillä ja muilla päätöksillä toukokuussa 2025. Hallintosäännön lopullisia päivityksiä viranhaltijoiden toimivallan osalta valmistellaan valtuuston käsiteltäväksi syksyille 2025.

Jämsän kaupungin henkilöstösuunnitelmaan työllisyysalueelle varattiin vakituisessa virassa työskenteleviä yhteensä 47,8 htv:tta ja määräaikainen resurssi 1 htv:tta. Tästä valmennuspalvelun tuottamiseen omana työnä varattiin 2,4 htv:tta. Tällä hetkellä henkilöstöresurssi toteutuu työllisyysalueella 46,5 htv:n suuruisena 48 vakituisessa virassa ja 1 määräaikaisessa virassa. Virkojen ja henkilötyövuosien eri määrä selittyy mm. työaikajärjestelyillä ja sillä, että osa henkilöiden työresurssista kohdentuu Jämsän kaupungin ja Mänttä-Vilppulan kaupungin omaan työhön.

Siirtyneen henkilöstön määrää täydennettiin vuoden vaihteessa rekrytoimalla 1 henkilö vakituisen virkaan työllisyysaluejohtajaksi ja 7 henkilöä vakituisen virkaan niihin tehtäviin, jotka siirtyivät täyttämättömänä. Lisäksi 1 henkilö rekrytoitiin määräaikaiseen tehtävään lisäresurssina palveluvelan purkamiseen ja 1 henkilö Jämsän ja Mänttä-Vilppulan kaupungin yhteiseen virkaan. Resurssin kohdentumiseen ja henkilöstöön on tiedossa muutoksia jo kesän 2025 aikana.

Ulkoiset ja sisäiset	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
Liikevaihto	4 563 806	1 051 196		23,03 %	
Liiketoiminnan muut tuotot		111 169			
Tuet ja avustukset	-888 220	-402 681		45,34 %	
Materiaalit ja palvelut	-1 081 768	-89 752		8,30 %	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 800	-4 707		69,22 %	
Ostot tilikauden aikana	-6 800	-4 707		69,22 %	
Palvelujen ostot	-1 074 968	-85 045		7,91 %	
Henkilöstökulut	-2 489 318	-780 174		31,34 %	
Palkat ja palkkiot	-2 027 295	-639 253		31,53 %	
Henkilösivukulut	-462 023	-140 922		30,50 %	
Eläkekulut	-402 014	-121 465		30,21 %	
Muut henkilösivukulut	-60 009	-19 456		32,42 %	
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut	-104 500	-40 081		38,35 %	
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-150 324			
Rahoitustuotot ja -kulut		-2 703			
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä		-153 027			
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-153 027			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-153 027			

Talousarvion toteutuminen kaudella

Kokonaisuudessaan työllisyysalueen liikevaihto on toteutunut vasta 23-prosenttisesti. Tähän vaikuttaa ennen kaikkea palveluvelan käsittelytilanne. Henkilöstökustannukset ovat toteutuneet tähän mennessä hieman alle arvioidun, mutta loppuvuotta kohti on oletettavissa lisääntyviä kustannuksia siirtyneen henkilöstön kokonaispalkkojen tarkistusten ja tasopalkkakäytäntönsä siirtymisen myötä. Talousarvion varaus ylittyy ict-kustannusten osalta vuositason arviolta 200-prosenttisesti. Kaluston ja tarvikkeiden osalta on jouduttu tekemään jonkin verran ennakoimattomia hankintoja, mutta talousarvion varaus ei ole vielä ylittynyt. Tilojen vuokratulot ovat vuositason myös ennakoitua suuremmat. Toistaiseksi näihin lisääntyneisiin kuluihin pystytään todennäköisesti vastaamaan siirroilla työllisyysalueen kustannuspaikkojen sisällä.

Sidonnat

TE-toimistoissa tehtiin vuoden 2024 aikana sidontoja työllisyysalueiden vuodelle 2025 varattuihin määrärahoihin. Näitä ovat esimerkiksi palkkatuki- ja starttirahajaksot, joiden päätökset tehtiin vuoden 2024 puolella, mutta jotka toteutuvat vuoden 2025 aikana. Näiden sidontojen määrä on ollut suurimman osan työllisyysalueen kunnista osalta suuremmat kuin talousarviossa varatut määrärahat. Nämä kustannukset kirjautuvat työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti jokaisen kunnan kuntakohtaisiksi kustannuksiksi ja ne laskutetaan kunnilta siinä vaiheessa, kun asiakkaat ovat hakeneet maksatusta ja se on maksettu. Jokaisen kunnan tulee omalta osaltaan varautua työllisyysalueen talousarvion varauksen ylittymiseen tältä osin.

Sidontojen määrän takia työllisyysaluelautakunta on joutunut tekemään linjauksia tukien myöntämisen suhteen ainakin keväälle 2025. Tukien sidontojen tilannetta seurataan, ja tarvittaessa asiassa tehdään uusia päätöksiä syksyn aikana.

Palveluvelka

Palveluvelalla tarkoitetaan kustannuksia, jotka ovat syntyneet vuoden 2024 tai 2023 aikana toteutuneista palveluista. Työ- ja elinkeinoministeriö on maksanut valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnan puoltamana työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaantulosta annetun lain (383/2023), jäljempänä voimaantulolain, 6 §:n 3 momentissa ja 11 §:n 2 momentissa tarkoitetut korvaukset kunnille ja työvoimaviranomaisille 30.4.2025 mennessä. Korvaukset on maksettu valtion vuoden 2024 talousarvion momentin 32.30.51 (Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut, siirtomääräraha 2v) määrärahasta, joka on siirtynyt käytettäväksi vuonna 2025.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue on saanut korvauksia seuraavasti:

- korvaus arviomäärärahmomenttien sidonnoista 376 794,70 euroa (arviomäärärahmomenttien sidonnat 454 401,16 euroa)
- Muut sidonnat 461 753,43 euroa
- Lomapalkkavelka 306 388,25 euroa
- Yhteensä 1 144 936,38 euroa

Koska arviomäärärahmomenttien sidontoja ei korvata täysimääräisesti, näiltä momenteilta sidotuista tuista tulee työllisyysalueen kunnille ylimääräisiä kustannuksia. Kuntakohtaisten kustannusten suuruus ja näin palveluvelan korvauksen riittävyys ei ole vielä tällä hetkellä tiedossa mm. siitä syystä, että asiakkaat hakevat korvauksia jälkikäteen.

Tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvointia ja turvallisuutta		
Tavoite	Turvalliset asiakaspalvelutilat ja toimintakäytännöt	Toteutuu osittain
Mittari	Pako-ovet asiakaspalveluhuoneissa	
Mittari	Virkailijoilla käytössä hälytysjärjestelmä	
Mittari	Asiakaspalvelun turvaohjeet asiantuntijoille ja sopijakunnille	
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Pako-ovet toteutuvat kaikissa asiakaspalveluhuoneissa. Virkailijoiden hälytysjärjestelmä on osassa kunnissa jo toiminnassa ja kaikkien kuntien osalta käyttöönotto on menossa. Asiantuntijoita on ohjeistettu työturvallisuudesta tammikuun alun perehdytyksessä ja tiimitapaamisissa. Ohjeistuksia kehitetään edelleen.	

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö		Toteutuu osittain
Mittari	Jokaista tehtävää hoitaa vähintään 2-3 henkilöä		
Mittari	Selkeät kokousohjeet ja asialistapohjat		
Mittari	Osallistutaan valtakunnallisen koulutusverkoston tilaisuuksiin, jokainen työntekijä päivittää osaamistaan vähintään 2 kertaa vuodessa	Tavoite 12/2025	Tavoite 12/2025
		98	
Mittari	Työpaikkakokoukset Jämsässä vähintään 4 kertaa	Toteuma 4/2025	Tavoite 12/2025
		2	4
Mittari	Henkilöstön kiittäminen arjessa vähintään 4 kertaa	Toteuma 4/2025	Tavoite 12/2025
		1	4
Mittari	Ergonomiset työvälineet (näyttö, sähköpöytä, työtuoli, kuulokkeet, näppäimistö, seisonta-alusta) jokaisessa työpisteessä		
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työllisyysalueen toiminnan aloitettua henkilöiden tehtäväkuvauksia ja organisoitumista on suunniteltu niin, että tehtäviä hoitaa 2-3 henkilöä. Tämä ei vielä aivan jokaisen tehtävän osalta toteudu huhtikuun lopussa, mutta suunnitelma asian toteuttamiseksi on olemassa. Keväällä on kehitetty kokouskäytäntöjä ja luotu asialistapohjat eri kokouksia varten. Henkilöstö on osallistunut valtakunnallisen koulutusverkoston tilaisuuksiin, mutta asiasta ei ole vielä toteutettu seuranta. Työpaikkakokouksia on toteutunut perehdytyksen aikana tammikuussa ja henkilöstöpäivän yhteydessä 12.5. Henkilöstöä on kiitetty henkilöstöpäivän yhteydessä. Ergonomisia työvälineitä saatiin liikkeenluovutuksella valtiolta ja niiden osalta on tehty lisähankintoja puuttuvilta osin.		

Palveleva kaupunki			
Tavoite	Työllisyysalue tuottaa saavutettavaa lähipalvelua		Toteutuu osittain
Mittari	Työllisyysalueen jokaisessa 8 kunnassa saa lähipalvelua ajanvarauksella	Toteuma 4/2025	Tavoite 12/2025
		8	8
Mittari	Henkilöstön yhteystiedot ovat saatavilla kaikkien työllisyysalueen 8 kunnan kotisivuilla	Toteuma 4/2025	Tavoite 12/2025
		8	8
Mittari	Valmennus toteutuu asiakkaiden palvelutarpeiden mukaan lähipalveluna jokaisessa 8 kunnassa	Toteuma 4/2025	
		8	
Mittari	Työllisyysalueen jokaisessa 8 kunnassa on luotu työnvälitystä tehostava paikallinen toimintamalli		Tavoite 12/2025
			8
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työllisyysalueen palvelut toteutuvat huhtikuun lopussa suunnitellusti lähipalveluna jokaisessa kunnassa. Työnvälityksen toimintamallien kehitystyö on käynnissä.		
Työtä, koulutusta ja yrittäjyyttä			
Tavoite	Tehokkaiden lakisääteisten työvoimapalvelujen järjestäminen		Toteutuu osittain
Mittari	Lakisääteisen työvoimapalvelun aikatavoitteet toteutuvat		
Mittari	Kotoutumiskoulutusten jonot (12 kk) lyhenevät	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024
		10	12
Mittari	Harkinnanvaraisten kulukorvausten maksatusjonon (12 kk) purku	Toteuma 4/2025	Lähtöarvo 12/2024
		8	12
Mittari	Nopeat avustuspäätökset (7 vrk)		Tavoite 12/2025
			7
Mittari	Maksatusten aikatavoitteet toteutuvat		
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Työllisyysalue aloitti toimintansa tammikuussa 2025 haasteellisessa työmarkkinatilanteessa. Alueella on ollut suhteellisen paljon mm. lomautuksia, mikä aiheuttaa lisäpainetta henkilöasiakaspalveluun. Palvelu toteutuu alkuvuoden jälkeen pääosin aikatavoitteissa. Kotoutumiskoulutusten jonoa on saatu purettua merkittävästi, samoin harkinnanvaraisten kulukorvausten maksatusjonoa. Nopeat avustuspäätökset sekä muut maksatukset toteutuvat reaaliajassa.		

Jämsän Vesi liikelaitos

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset kaudella

Jämsän Vesi liikelaitoksella on otettu käyttöön ArcGIS-paikkatietojärjestelmä, minkä avulla mm. verkosto-omaisuuden hallinta tulee helpottumaan tulevaisuudessa. Tällä hetkellä olemassa olevia tietoja päivitetään ja korjataan normaalin työn ohessa, mikä kuormittaa henkilöstöä.

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT 4/2024	TOT% 4/2025	Vertailu ed. vuosi
Liikevaihto	4 775 000	1 234 474	1 228 417	25,85 %	0,49 %
Valmistus omaan käyttöön	15 000	208	1 852	1,38 %	-88,79 %
Liiketoiminnan muut tuotot	46 670	49 050	48 759	105,10 %	0,60 %
Materiaalit ja palvelut	-2 245 750	-753 700	-805 002	33,56 %	-6,37 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 110 200	-305 091	-413 271	27,48 %	-26,18 %
Palvelujen ostot	-1 135 550	-448 609	-391 731	39,51 %	14,52 %
Henkilöstökulut	-733 648	-255 863	-237 700	34,88 %	7,64 %
Palkat ja palkkiot	-597 482	-210 055	-192 059	35,16 %	9,37 %
Henkilösivukulut	-136 166	-45 808	-45 641	33,64 %	0,37 %
Eläkekulut	-118 480	-39 563	-40 777	33,39 %	-2,98 %
Muut henkilösivukulut	-17 686	-6 245	-4 864	35,31 %	28,39 %
Poistot ja arvonalentumiset	-1 471 809	-480 371	-471 007	32,64 %	1,99 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 471 809	-480 371	-471 007	32,64 %	1,99 %
Liiketoiminnan muut kulut	-50 700	-22 355	-22 022	44,09 %	1,51 %
Liikelylijäämä (-alijäämä)	334 763	-228 557	-255 242	-68,27 %	-10,45 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-396 000	-25 384	-35 993	6,41 %	-29,47 %
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä	-61 237	-253 942	-291 235	414,69 %	-12,81 %
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-61 237	-253 942	-291 235	414,69 %	-12,81 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-61 237	-253 942	-291 235	414,69 %	-12,81 %

Talousarvion toteutuminen kaudella

Jämsän Veden toiminta on ollut pääosin suunnitelman mukaista. Myyntituotot ovat samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Kustannusten arvioidaan olevan edellisen vuoden tasolla.

Tavoitteet vuodelle 2025

Hyvinvointia ja turvallisuutta, Ympäristövastuuta, Palveleva kaupunki			
Tavoite	Vesijohtoverkoston vuotovesien vähentäminen		Toteutuu osittain
Mittari	Laskuttamattoman puhtaan veden osuus	Lähtöarvo 12/2024	Tavoite 12/2025
		27,5	25
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Putkivuotoja korjataan vuoden aikana. Osa vuodoista löytyy nopeasti ja osan löytäminen kestää kauemmin		

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö			
Tavoite	Osaamisen ylläpito ja kehittäminen		Toteutuu
Mittari	Osallistuminen koulutuksiin/tilaisuuksiin [kpl]	Toteuma 4/2025	Tavoite 12/2025
		19	20
Tavoitteen toteutumisen arviointi	Koulutuksiin ja tilaisuuksiin on osallistuttu suunnitelman mukaan		

Investoinnit - Jämsän Vesi liikelaitos

Investointikohteet ovat toteutuneet pääosin työohjelman mukaisesti lukuun ottamatta jätevesiverkoston saneerausta, missä arvioidut kustannukset on ylitetty. Kevään aikana on saneerattu kaksi kriittistä jätevesipumppaamoja, joista toinen oli saneerattu muutamia vuosia aiemmin. Pumppaamot osoittautuivat oletettua huonokuntoisemmiksi ja niiden saneerausta jouduttiin aikaistamaan.

Kollinmäen vedenottamalla jouduttiin uusimaan rakennuksen katto sen paljastuttua huonokuntoiseksi.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
VESILAITOKSEN KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Vesijohtoverkoston saneeraus			
Menot	-170 000 €	-79 115 €	47 %
Netto	-170 000 €	-79 115 €	47 %
Vedenottamoiden ja vesilaitosten rakentaminen			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
Vedenottamoiden ja vesilaitosten saneeraus			
Menot		-16 500 €	
Netto		-16 500 €	
Jätevesiverkoston saneeraus			
Menot	-220 000 €	-295 065 €	134 %
Netto	-220 000 €	-295 065 €	134 %
Jäteveden puhdistamoiden saneeraus			
Menot	-145 000 €	-82 948 €	57 %
Netto	-145 000 €	-82 948 €	57 %
Himoksen vesihuoltohankkeet			
Menot	-150 000 €		
Netto	-150 000 €		
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
VESILAITOKSEN KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET			
Menot	-785 000 €	-473 628 €	60 %
Tulot	0 €	0 €	0 %
Netto	-785 000 €	-473 628 €	60 %

Vesijohtoverkoston saneeraus

Vesijohtoverkostoa saneerataan ensisijaisesti niillä alueilla, missä saneerataan samanaikaisesti muuta kunnallistekniikkaa. Kuluva vuoden aikana saneerausta tehdään mm. Kääpälän alueella.

Vedenottamoiden ja vesilaitosten rakentaminen

Talousarviossa on varauduttu vedenhankinnan lisäämiseen mm. Länkipohjassa. Haasteena on sopivan vedenottoalueen löytäminen.

Jätevesiverkoston saneeraus

Jätevesiverkostoa saneerataan ensisijaisesti niillä alueilla, missä saneerataan samanaikaisesti muuta kunnallistekniikkaa, kuten esimerkiksi Kääpälän alueella. Lisäksi verkostoa on saneerattu hyödyntämällä kaivamattomia menetelmiä, esimerkiksi sujutusta. Lisäksi on saneerattu Jätevesiverkostoon kuuluvia pumppaamoita.

Jäteveden puhdistamoiden saneeraus

Toimintavarmuuden parantamiseksi Hallin puhdistamon toinen bioroottori on uusittu. Länkipohjan puhdistamolla uusitaan ilmastusaltaan seinärakenteet. Lisäksi puhdistamoilla tehdään pienempiä kunnostustoimenpiteitä.

Himoksen vesihuoltohankkeet

Himoksen vesihuoltohankkeisiin on varattu vuosittain rahaa tulevaa tarvetta varten. Kuluvaan vuoden aikana on tarkoitus rakentaa Nakkerpohjaan uusi jätevesipumppaamo jätevesiverkoston kapasiteetin lisäämiseksi. Lisäksi alueelle on rakentaa mittarikaivoja vedenkulutuksen seuraamiseksi.

Koneet ja kalusto

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
VESILAITOKSEN KONEET JA KALUSTO			
Pakettiauto			
Menot	-60 000 €		
Netto	-60 000 €		
Kaukovalvonnan uudistaminen			
Menot	-70 000 €	-8 984 €	13 %
Netto	-70 000 €	-8 984 €	13 %
Etäluettavat vesimittarit			
Menot	-100 000 €		
Netto	-100 000 €		
	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
VESILAITOKSEN KONEET JA KALUSTO			
Menot	-230 000 €	-8 984 €	4 %
Tulot	0 €	0 €	0 %
Netto	-230 000 €	-8 984 €	4 %

Pakettiauto

Yksi pakettiautoista uusitaan joka toinen vuosi. Kuluvana vuonna vaihdetaan vuodelta 2013 oleva Ford Transit.

Kaukovalvonnan uudistaminen

Kaukovalvontaa uudistetaan järjestelmän saneerausvelan pienentämiseksi.

Etäluettavat vesimittarit

Vesilaitoksella tullaan siirtymään etäluettaviin mittareihin ja niistä aiheutuvat kustannukset ovat noin 100 000 euroa vuodessa. Kuluvana vuonna tehdään ensimmäiset pilotoinnit etäluettavien mittareiden osalta vuoden loppupuolella.

Yhteensä

	TA 2025	TOT 4/2025	TOT% 4/2025
Investoinnit Jämsän Vesi liikelaitos			
Menot	-1 015 000 €	-482 612 €	48 %
Tulot	0 €	0 €	0 %
Netto	-1 015 000 €	-482 612 €	48 %